National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4
L

National Library
Bibliothèque Nationale

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 78 (3277) XXXV aastakäik | Teisipäeval, 21. oktoobril 1986 — Tuesday, October 21, 1986 | Üksiknumbri hind 70 centi

Kuhu kadus 57 miljonit dollarit

Nõutakse CBC presidendi vallandamist

Möödunud neljapäevasel parlamendiistungil nõudsid kaks konservatiivset parlamendiliiget Kanada Riigiringhäälingu (CBC) presidendi Pierre Juneau vallandamist ja uurimiskomisjoni ametisse nimetamist, et avastada, kuhu kadus 57 miljoniline rahasumma, mida revidendid ei suuda leida.

York-Scarboro piirkonna konservatiivne parlamendi-liige (MP) Paul McCrossan küsis teabeteenistuse ministriasetäitjalt David Crombie'lt, kas see on võimeline parlamendi ees kinnitama, et kaduma-läinud 57 miljoniline summa ei kõrvaldatud illegaalselt — — teiste sõnadega, kas seda ei varastatud? Crombie vastas: Pearevident (Auditor General) Ken Dye jätkab oma tööd, et kadumaläinud rahasummat leida. Kesknädalal esitatud rapordis Riigiringhäälingu majandusliku seisukorra kohta teatati, et CBC raamatupidamine on täielikult segamini (disorganized); on võimatu leida kuhu kadusid 57 miljonit dollarit selle miljard-dollarilise korporatsiooni aastakulutustes.

Etobicoke piirkonna konservatiivne parlamendiliige Bob Pennock, kes on teabeteenistuse parlamendikomisjoni liige, ütles

CBC president Pierre Juneau — ta ei kavatse tagasi astuda.

pilkavalt, et kuigi miljon või paar CBC juhtusele midagi ei tähenda, peaks 57 miljonit siiski kuskilt välja ilmuma; ta tsiteeris ka irooniliselt CBC presidendi Juneau hiljutist avaldist, milles see kinnitab, et Riigiringhääling tegutseb nüüd palju tõhusamalt kui varem. „Kas oskab keegi endale ette kujutada mis juhtuks, kui mõni valitsuse-minister tuleks parlamendi ette ja kaebaks, et ta ei suuda oma ministeeriumi kassast leida puuduvat 57-et miljonit?" küsis Pennock.

Konservatiivsed parlamendiliikmed nõudsid Pierre Juneau vallandamist või tema vabatahtlikku tagasi astumist, kuid CBC president ei paista neid kuulda võtvat. CBC esindaja Guy Theriault kinnitas, et Juneau'l ei ole ametist-loobumise plaane. Ja teabeteenistuse minister Flora McDonald ei nõudvatki seda. Kuid minister McDonald ei olnud ise parlamendis ja tema täpset seisukohta ei teata. Liberaalid süüdistavad konservatiive kättemaksuhimus — neile ei olevat kunagi meeldinud liberaalsete vaadetega Juneau ja nüüd ka-

(Järg lk. 12)

Dr. Tõnis Kasvand Tartu Kolledzhis loengut pidamas. Ta kõneles kompuuterite ja inimeste koostööst nii minevikus, olevikus kui ka tulevikus. (Lähemalt lk. 9)

Foto: T. Kõheljk

BUMERANG

AUSTRAALIA ÕHTU

TANTS ✯ BAAR ✯ KOHVILAUD

Kirev kava: MAORI TANTSIJAD
RITMIKA VÕIMLEJAD

Orkester: „TARKUS"

LAUP., 1. NOVEMBER ° KELL 7.30
Eesti Maja suures saalis

Reisiinformatsioon ° Lendude eelregistreerimine Õhtu puhastulu noorte esinejate sõidu toetuseks.

Sissepääs $8.00
Õpilased $6.00

ESTO '88
MELBOURNE
AUSTRALIA

Iisraeli vastulöök PVO-le

Möödunud neljapäeval ründas umbes tosin Iisraeli võitluslennukit palestiina partisanide baase kättemaksuna terrorirünnak'ule Jeruusalemmas. Teatavasti heideti seal nõukogude-päritolu käsigranaate Nutumüüri ääres sissevannutatavate Iisraeli sõja õudude nekrutite ja nende omaste hulka. Rünnakul sai üks mees surma ja 69 isikut haavata. Surmasaanu oli ühe noorsõduri isa. Haavatuist olid 42 sõjaväelased ja 27 eraisikud.

Viis terroristidegruppi on seni rünnaku omaks võtnud, kaasa arvatud PVO (PLO). Palestiina Vabastusorganisatsioon kinnitas, et nad kavatsevad tulevikus samalaadsete atakkidega jatkata.

Kättemaksuks ründasid Iisraeli F-4-E tüüpi, „Fantoomiks" nimetatud võitluslennukid pommide ja rakettidega Sidoni lähedal asuvat suurt palestiina põgenikelaagrit, kus neli inimest olevat surma ja 10 haavata saanud. Beiruti raadio teatel olevat tabatud nelja PVO baasi ja ühte Palestiina Vabastamise Rahvusrinde baasi. Viimane kuulub PVO-st lahku löönud George Habashi kommunistlikule fraktsioonile. Habash olevatki teatanud ,et üks tema baasidest hävitati.

Üks Iisraeli lennuk lasti alla. Iisraeli kopterid päästsid piloodi, kuid vaatleja on seni teadmata kadunud. Liibanoni teatel olevat ta tapetud.

EVANGEELIUMI NÄDAL

Toronto Emmanueli Ev. koguduse korraldusel toimuvad jumalateenistused järgnevalt:

Kolmapäeval, 29. oktoobril kell 7.30 õhtul
Neljapäeval, 30. oktoobril kell 7.30 õhtul
Laupäeval, 1. novembril kell 7.30 õhtul
Pühapäeval, 2. novembril kell 3 p.l.

Kõneleb pastor Valdeko Kangro. Muusikalises osas teenivad koguduse koor ja lauljad.

Kiriku aadress: 21 Swanwick Ave.

TERETULEMAST

Maalikunstnik ARVILLE PUSTRÖM-UUS

KUNSTINÄITUS

Toronto EESTI MAJA näituse saalis
1. ja 2. novembril.

Avatud: laupäeval, 1. nov. kell 10 e.l.—9 õhtul
pühapäeval, 2. nov. kell 12—6 p.l.

TULE, TULE TANTSI

„KUNGLA" RAHVATANTSURÜHMAGA ÜLEMAAILMSETELE EESTI PÄVADELE

ESTO '88 rahvatantsutreening on alanud

Algajate rühma harjutused toimuvad kolmapäeva õhtuti kell 6.30 Eesti Majas.

Informatsiooniks helistada Peter Jeeger, tel. 283-0734

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Arvi Tinits. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. Väljaspool tööaega: Leida Marley 223-0080

August Jursi poolt toimetatava „Eesti Vabadusvõitlejad II maailmasõjas" ajalooraamatu toimkond; istuvad vasakult: Enn Salurand, Adar Voode, August Nõmmik, Endel Reinas, August Jurs, Endel Lindaja. Seisavad vasakult: M. Pihlak, Elmar Silm, „Piilu" Pihlberg. Foto: T. Säägi

„Tähtede sõda" oli komistuskiviks

Islandi pealinna Reikjaviki külmadel ja kõledatel tänavatel valitseb taas jäine vaikus. Kahe suurriigi juhi — president Reagani ja peasekretär Gorbatshovi — kohtamisega kaasnenud lummus, mis tõi väikesesse Põhja-Atlandi saareriigi pealinna sadu riigimehi ja nende nõuandjaid ning tohutul arvul ajakirjanikke, on haihtunud ning elu areneb edasi endises vaikses ja tagasihoidlikus tempos. Kuid see vaikus ja üksindus pärast suurkohtumist jääb püsima ainult Islandi kaljustele kallastele — Washingtonis, Moskvas ja teistes suurriikide pealinnades on elevus palju suurem kui seda võis märgata enne Reagani-Gorbatshovi nõupidamist. See elevus, ärevus ja isegi nõutus on küllaltki põhjendatud — kahe suure kohtamine ebaõnnestus täielikult ning ei andnud neid tulemusi, millest unistati ja mida kalkuleeriti nii läänes kui idas.

Reagani ja Gorbatshovi ootamatu ja kiire konverents, milleks ameeriklased ei suutnud teha vajalikke ettevalmistusi, toimus teatavasti Gorbatshovi soovil. Nagu nüüd tagantjärele selgub, olid venelased selleks operatsiooniks põhjalikult ette valmistatud ning kõik nende sammud olid üksikasjaliselt läbi kaalutud. Rahvusvahelist momenti peeti eriti soodsaks ja sobivaks, kuna Gorbatshov ja vene agendid on teinud läänes põhjaliku töö Moskva seisukohtade populariseerimiseks ja tuumasõja koleduste rahvamassidele silmade ette maalimiseks. Kõigele lisaks läksevad ameeriklased vastu Kongressi valimistele, mis Kremli strateegide arvates sunnib president Reaganit ja tema administratsiooni rahu ja koostöö huvides tegema venelastega kompromisse ning venitama pikemaks järelandmiste nööri.

Ja lõpuks kõige olulisem tegur: ameeriklased teevad suuri edusamme oma „tähtede sõja" programmi väljatöötamisel ja viimistlemisel, millele vene puutelgedega tehnoloogia kunagi järele ei jõua ning Gorbatshov pidi ruttama, et Washingtoni maailmaruumi kaitsevööndi rajamise programmi rakendamisele riivi ette lükata.

President Reagan ja tema nõuandjad, kes läksid Reikjaviki võrdlemisi roosiliste lootustega, lootes maailmaruumi kaitsevööndi rajamisel Gorbatshoviga kompromissi saavutada, olid üllatatud kui nad kogesid, et peasekretär suunas kangekaelselt nõupidamiste raskuspunkti „tähtede sõja" programmile ja nõudis kategooriliselt selle lõpetamist, nõustudes ainult laboratoorse uurimistööga. Tuumarelvade vähendamise osas oli ta valmis tegema näiliselt võrdlemisi suuri kompromisse. Ta oli nõus vähendama kõiki tuumalaengutega rakette poole võrra. Keskmise lennuulatusega rakettide osas tegi ta Euroopa rahvaste meelitamiseks ettepaneku kõigi sellesse kategooriasse kuuluvate Nõukogude ja Ühendriikide rakettide elimineerimiseks Euroopas, kuid pooldas 130 N. Liidu raketi jätmist Aasiasse, lubades vastukaaluks Ühendriikidele sama arvu rakette oma rannikule. Lühimaa tuumarakettide piiramiseks soovis ta nende arvu külmutamist praegusele tasemele ning oli ka võrdlemisi vastutulelik tuumarelvade kontrollimise osas, lubades rahuldada Ühendriikide nõudmisi.

President Reaganile oli ilmselt kohe selge, et Gorbatshov üritab tema lõksu meelitamist, teheS pealtnäha suuri järelandmisi, millede praktiline teostamine ja üksikasjade väljatöötamine on kaugel mägede taga kuid temalt nõuti vastutasuks sõnaselgelt kohese lubaduse andmist maailmaruumi kaitsevööndi väljakujundamise lõpetamiseks. Ta esitas omalt poolt vastuettepaneku, mille raamides ta tõotas maailmaruumi kaitsevööndi rajamise lõpliku väljaarendamisega viivitada kümme aastat kui Gorbatshov nõustub vastutasuks kõigi kontinentide vaheliste rakettide kohese täieliku likvideerimisega. Gorbatshov oli rakettide elimineerimisega nõus, kuid nõudis vastutasuks jällegi kangekaelselt „tähtede sõja" ettevalmistustööde kohest lõpetamist.

Kaks päeva kestnud pinevad läbirääkimised lõppesid seega täieliku fiaskoga. Mõlemad mehed ei tõudnud oma läbirääkimistel kaugemale tuumarelvade piiramise küsimusest, ning kõik muud probleemid, nagu inimõigused, Afganistani sõda jne., mida Reagan kavatses pikemalt käsitada, jäid üksikasjaliselt käsitamata. Reagan ja Gorbatshov lahkusid võrdlemisi jahedalt ning nagu selgub nõupidamiste kohta antud informatsioonist, ei suudetud isegi käsitada käesoleva aasta lõpul Washingtonis plaanitsetud kahe suure kohtamise tähtpäeva ega selle päevakorda.

Mis saab edasi? Milliseks kujunevad kahe suurriigi suhted tulevikus? Kas antud olukorras on võimalik korraldada kahe suure kohtamist käesoleva aasta lõpul või 1987. aasta algul? Neile küsimustele ei osata praegu vastust anda. On loomulik, et mõlemaid mehi hakatakse süüdistama kangekaelsuses läbirääkimiste ebaõnnestumise pärast ning president Reaganil tuleb anda Kongressile ja rahvale ülevaade läbirääkimiste käigust ja nende ebaõnnestumise põhjustest. Samalaadse aruandega peab esinema ka Gorbatshov, kes nõukogude diktaatorliku süsteemi juures ei võlgne rahvale mingisugust seletust, kuid ta peab oma sammudest kindlasti aru andma partei keskkomiteele ja selle poliitbüroole.

Kui läänemaailmas on pettumus läbirääkimiste ebaõnnestumise pärast suur siis veelgi suurem on see Kremlis, kus Gorbatshov ja tema leitnandid olid ilmselt kindlal veendumusel, et praegu on eriti soodus moment Reagani nurka surumiseks ning Ühendriikide „tähtede sõja" programmi lõpetamiseks. Kuid see ei tähenda veel, et venelased oma kavatsusest loobuksid. Võib isegi oletada, et nende propaganda läänemaailma masside üleskütmiseks Reagani vastu võtab veelgi hoogu, millele vihjas ka juba Gorbatshov, kes Islandil enne Moskvasse tagasi sõitu antud pressikonverentsil kutsus Kongressi, kõiki ameeriklasi ja teisi rahvaid üles president Reaganile ja tema administratsioonile survet avaldama „tähtede sõja" programmist loobumiseks.

K. A.

Gorbatshovi doktriini ähvardus

Poola kommentaator analüüsib Ida-Euroopa võimalusi

Poolas sündinud, kuid pikemat aega läänes elanud Zygmunt Nagorski on avaldanud pessimistliku kommentaari „The New York Times'is", mis käsitleb Poola ja üldse Ida-Euroopa praegust olukorda. Nagorski on Rahvusvahelise Juhtkonna Keskuse nimelise organisatsiooni presidendiks, mis korraldab eetikateemalisi seminare erafirmadele.

Nagorski ütleb, et Mihhail Gorbatshov saatis kurjakuulutava signaali Ida-Euroopale siis, kui ta kõneles Poola kommunistliku partei kongressil Varssavis. „Nemetagem seda Gorbatshovi Doktriiniks," kirjutab Nagorski, „ja ärgem eksigem: see võib olla isegi palju karmim kui Brezhnevi Doktriin.

„Vahe nende kahe poliitika vahel on osaliselt aja küsimus. Leonid Brezhnev tegi teatavaks oma kreedo, et kommunistlik võim on ümberpööramatu ex post facto — ta oli juba saatnud tankid Tshehhoslovakkiasse vältimaks just sarnast pööret. Kontrastina sellele ei ole Gorbatshovil vajadust olnud sarnaste sammude astumiseks —

ta võib tänada kindral Wojciech Jaruzelskit musta töö tegemise eest N. Liidu asemel,

kehtestades kaitseseisukorra ja kuulutades Solidaarsuse liikumise illegaalseks."

Kommentaator Nagorski jätkab: „Nõukogude riigijuht tegi Varssavis selgeks aga, et tulevikus Moskva ei luba mingitel Solidaarsuselaadi liikukumistel häirida status quo'd Ida-Euroopas. Mingi muutuse võimalus kommunistlikus süsteemis põhjustaks kohese nõukogude reaktsiooni, kaasaarvatud sõjaline interventsioon.

See oli selgesõnaline ja brutaalne avaldus. 41 aastat tagasi asetleidnud Jalta konverentsist saadik ei ole N. Liit esitanud oma õigusi Ida-Euroopa üle niivõrd jõuliselt.

Isegi Jaltas oli see seisukoht mõnevõrra hägusam — Stalin vähemalt tegi juttu vabade valimiste lubamisest Poolas.

Isegi mitte Jaltas ei olnud nõukogude juhid niivõrd laulatatud impeeriumi mõiste külge kui Gorbatshov näib seda olevat. Selles seisneb tema deklaratsiooni tohutu tähtsus.

Miks ei järgnenud sellele demonstratsioone sõjavastaste liikumiste poolt Lääne-Saksamaal, Suurbritannias või Hollandis? Miks keegi ei nõudnud seletust või küsinud, mis õigust on N. Liidul deklareerida oma võimu miljonite tõrksate inimeste üle Ida-Saksamaast kuni Bulgaariani? Miks ei esinenud üleskutset ühegi riigi poolt ÜRO Julgeolekunõukogu erakorraliseks istungjärguks? Kurb tõsiasi on see, et maailm võttis Gorbatshovi uue doktriini vastu paratamatusena — neli aastakümnendit kehtinud sobituse institutsiooniks tegemisena.

„Mida saavad Ühendriigid teha?" küsib Nagorski. „Väga vähe, väljaarvatud võibolla faktidele näkku vaadata ja seletada omaenda kaasaegset ebakindlat seisukohta Ida-Euroopa suunas. Nüüdseks on 40 aastat Washington võnkunud. Mõnikord ta näis soovivat „raudse eesriide" tagasi rullimist.

Teistel aegadel üritas Washington ainult teha elu raskemaks idabloki valitsejatele, kehtestades majanduslikke sanktsioone ja võttes omaks dissidentide üritusi."

„See ebakindlus ja kõhklemine tekitas valede eelduste õhkkonna," kirjutab Nagorski. Üle aastate toimus sari ülestõuse — Ida-Saksamaal, Ungaris, Tshehhoslovakkias ja siis Poolas — kuid vaatamata lubadustele Ühendriigid ei olnud kunagi platsis andmaks abi. See võttis mitu aastakümnendit enne kui poolakad ja teised said aru, et nad olid üksi oma meeleheitlikes pingutustes saavutada uuesti vabaduse ja inimväärikuse raasukesi. Idealiseeritud ja romantiseeritud Ameerika püsis kohana, kuhu ida-eurooplased igatsesid minna, vabaduse ja õigluse varjupaigana. Kuid teda ei vaadeldud enam kui potentsiaalset partnerit võitluses idabloki kommunistlike valitsejate vastu.

„Gorbatshovi Doktriini väljakuulutamine ei muuda seda olukorda. Ühendriigid ei saa realistlikult tagasi minna John Foster Dulles'i ajajärgu sõjakuse juurde millal lubati abi ja sõjalist sissesekkumist," kirjutab Nagorski. „Ida-Euroopa jääb edasi nõukogude mõjusfääri

(Järg lk. 3)

Kommentaarid

Mihhail Gorbatshovi suurek plussiks läänemaailma arvates o ta avameelsus, millega kunagi saanud uhkeldada peasekretä eelkäijad ja teised nõukogud suured võimumehed. Varemat aegadel ei teatud läänemaailma ja isegi N. Liidus midagi Ven maal ja alistatud aladel juhtunu õnnetustest ja looduskatastroof dest. Neist vaigiti kangekaelsel kuna kommunistliku süsteem juures ei tohtinud juhtuda õ netusi; isegi looduskatastroofid le vaadati kui väikestele vah juhtumitele, mida mõned täies õiguslikud bolshevikud lubas ära kaotada kui kommunistl süsteem oma ideaalsel kuj täielikult rakendatakse.

Kuigi Gorbatshovi „avame sust" ei saa võtta selle sõna tõ lises mõttes, nagu me võisi selles veenduda Tshernobõli a tomijõujaama katastroofi ajal, Gorbatshovi ajal siiski ühte teist Venemaa õnnetustest lään maailma kuuldekaugusesse p tunud ja isegi sellest piskust võimalik olnud järeldada, et Liidus on suurte ja ohvriterikas õnnetuste arv suhteliselt pa suurem kui läänemaailmas, n on ilmselt tingitud ligadi-loga mentaliteeti süvendavast süst mist ja isikliku vastutustun puudumisest. Tshernobõli õn tus ja kahe laeva kokkupõrkan ne Mustal merel, mis nõud kindlasti tuhandeid ohvreid, navad meile ülevaate nõukogu õnnetuste iseloomust ja suur inimohvrite arvust ning süüd seks ei olnud nendel juhtu looduslikud tingimused ega ini kontrollile mittealluvad jõ *vaid inimeste hooletus, lohak* ja vilets tehnoloogia, mille juu taimelavaks on kommunist süsteem.

Üheks viimaseks näiteks n kogude minnalaskmise ment teedist ja viletsast tehnoloog on üle Düüna jõe siirduva s kokku varisemine okupeeri Lätis, 20. septembril, mis n dis kümme ohvrit. On õigus, sildasid on ka läänes kokku v senud ning need õnnetused nõudnud ka inimohvreid, k vaevalt neid õnnetusi saab v relda Düüna jõel tekkinud õn tusega, mis juhtus silla ka jõu ja tugevuse proovimisel.

Kegumsi jõujaama lähe asuv sild oli püstitatud ligem 50 aastat tagasi Läti iseseisv ajal, kuid oli nõukogude rezh ajal remondi puudusel niiv lagunenud, et selle tugevust a proovima, mida tehti pesue nõukogude kontrolltehnika Silla kandejõudu saadeti pro ma 14 kruusaga täidetud ve Silla pidas vastu 13 au ku. 14-nda sõiduki sillale j misel andis 250 jala pikkune lakaar suurele raskusele järe varises kokku. Sõidukid juhtidega kukkusid 70 jala guselt alla jõkke. Õnnetus nõ ohvriks kümme inimelu, terve rida insenere ja ame kuid said vigastada.

Läti ajalehtedes teatati õ tusest kolm päeva hiljem. N vasti käib ka Gorbatshovi p reklaamitud „avameelne" p ka vana rada — enne peab leht kõrgetelt partei-võimu telt luba küsima kui ta t mõne suurema õnnetuse andmeid avaldada.

☆

Ameeriklastele oli halva latuseks, kui Moskva telev nisaadete päevauudiste ekr ilmus mõned päevad tagasi perekonnaga — naise ja

Kommentaarid

Gorbatshovi ...

(Algus lk. 2)

Mihhail Gorbatshovi suureks plussiks läänemaailma arvates on ta avameelsus, millega kunagi ei saanud uhkeldada peasekretäri eelkäijad ja teised nõukogude suured võimumehed. Varematel aegadel ei teatud läänemaailmas ja isegi N. Liidus midagi Venemaal ja alistatud aladel juhtunud õnnetustest ja looduskatastroofidest. Neist vaigiti kangekaelselt, kuna kommunistliku süsteemi juures ei tohtinud juhtuda õnnetusi; isegi looduskatastroofidele vaadati kui väikestele vahejuhtumitele, mida mõned täiesti õiguslikud bolshevikud lubasid ära kaotada kui kommunistlik süsteem oma ideaalsel kujul täielikult rakendatakse.

Kuigi Gorbatshovi „avameelsust" ei saa võtta selle sõna tõelises mõttes, nagu me võisime selles veenduda Tshernobõli aatomijõujaama katastroofi ajal, on Gorbatshovi ajal siiski ühte ja teist Venemaa õnnetustest läänemaailma kuuldekaugusesse poetunud ja isegi sellest piskust on võimalik olnud järeldada, et N. Liidus on suurte ja ohvriterikaste õnnetuste arv suhteliselt palju suurem kui läänemaailmas, mis on ilmselt tingitud ligadi-logadi mentaliteeti süvendavast süsteemist ja isikliku vastutustunde puudumisest. Tshernobõli õnnetus ja kahe laeva kokkupõrkamine Mustal merel, mis nõudsid kindlasti tuhandeid ohvreid, annavad meile ülevaate nõukogude õnnetuste iseloomust ja suurest inimohvrite arvust, ning süüdlaseks ei olnud nendel juhtudel looduslikud tingimused ega inim-kontrollile mittealluvad jõud, vaid inimeste hooletus, lohakus ja vilets tehnoloogia, mille juurte taimelavaks on kommunistlik süsteem.

Üheks viimaseks näiteks nõukogude minnalaskmise mentaliteedist ja viletsast tehnoloogiast on üle Düüna jõe siirduva silla kokku varisemine okupeeritud Lätis, 20. septembril, mis nõudis kümme ohvrit. On õigus, et sildasid on ka läänes kokku varisenud ning need õnnetused on nõudnud ka inimohvreid, kuid vaevalt neid õnnetusi saab võrrelda Düüna jõel tekkinud õnnetusega, mis juhtus silla kandejõu ja tugevuse proovimisel.

Kegumsi jõujaama lähedal asuv sild oli püstitatud ligemale 50 aastat tagasi Läti iseseisvuse ajal, kuid oli nõukogude rezhiimi ajal remondi puudusel niivõrd lagunenud, et selle tugevust asuti proovima, mida tehti pesuehtsa nõukogude kontrolltehnika abil. Silla kandejõudu saadeti proovima 14 kruusa- täidetud veoauto, pidas vastu 13 autot, ka. 14-nda sõiduki sillale jõudmisel andis 250 jala pikkune sillalaar suurele raskusele järele ja varises kokku. Sõidukid koos juhtidega kukkusid 70 jala kõrguselt alla jõkke. Õnnetus nõudis ohvriks kümme inimelu, kuna terve rida insenere ja ametiisikuid said vigastada.

Läti ajalehtedes teatati õnnetusest kolm päeva hiljem. Nähtavasti käib ka Gorbatshovi paljureklaamitud „avameelne" poliitika vana rada — enne peab ajaleht kõrgetelt partei-võimumeestelt luba küsima kui ta tohib mõne suurema õnnetuse kohta andmeid avaldada.

*

Ameeriklastele oli halvaks üllatuseks, kui Moskva televisioonisaadete päevauudiste ekraanile ilmus mõned päevad tagasi koos perekonnaga — naise ja kolme alaealise lapsega Ühendriikide kodanik dr. Arnold Lokshin, kes teatas, et ta on raputanud ameerika tolmu oma jalgadelt ning asunud põgenikuna ümber N. Liitu. Põhjusena tõi Lokshin ette, et ta oli elanud oma poliitiliste veendumuste tõttu Texases, Houstonis, pideva surve all ning oli tulnud nüüd N. Liitu sealseid suuri vabadusi nautima.

Washingtonis tunti Lokshini ja tema perekonna ootamatu ümberasumise vastu huvi ning lähemal järeluurimisel selgus mõndagi, mis pani Lokshini põgenemise hoopis teise valgusesse. Nimelt selgus, et dr. Lokshin oli töötanud Houstonis Stehlin Foundationis teadusliku uurijana vähijahaiguse alal, kust ta vallandati möödunud augustis hooletuse, lohakuse ja laiskuse pärast. Uurimisasutuse juhataja mainib, et ta ei tea midagi Lokshini poliitilistest tõekspidamistest, kuid ta teab seda, et raudeesriide taha põgenenud mees ei olnud enam võimeline talle usaldatud töö-ülesandeid täitma.

Lokshini naabrid Houstonis on ootamatu lahkumise pärast eriti üllatatud, kuna doktor jättis maha maja ja kaks autot ning ei kõnelenud ühelegi inimesele oma üllatuslikest kavatsustest. Tundub tõenäolisena, et oma töökohal kindla jalgealuse kaotanud Lokshin sattus vene agentide võrku, kes toimetasid ta N. Liitu, et enne Reagan-Gorbatshovi kohtamist manööverdada halba valgusesse Reagani inimõiguste nõudmise poliitikat.

Ei tarvitse olla suur prohvet kui ennustada, et dr. Lokshin tuleb üsna peatselt patukahetsejana tagasi Ühendriikidesse — kui teda ainult N. Liidust välja lastakse. Isegi vabast maailmast N. Liitu tagasi siirdunud Stalini tütar raputas jälle jalgadelt Püha Venemaa tolmu ning tuli alandlikult uuesti Ühendriikidesse — kuidas võiks siis oletada, et Lokshin, ning eriti tema perekond, tahab igaveseks N. Liitu jääda. Lokshini mesinädalad N. Liidus ja nagu me nüüd teame kindla peale,

igasugune püüe selle piirkonna inimeste poolt ennast ise vabastada põhjustaks tõenäoliselt nõukogude sõjalise interventsiooni."

„Ühendriigid ei ole ettevalmistatud, ega ka mitte poliitiliselt tahtelised astuma Moskvale vastu sarnase interventsiooni tõttu. Ei esine võimalust, et keegi president — ükstaspuha kes ta on — või Kongress oleks valmis reageerima vajamineva jõuga. Parimal juhul kehtestatakse majanduslikke sanktsioone; võibolla ÜRO Peaassamblee võtaks vastu resolutsiooni, mis mõistaks hukka N. Liidu."

„Nii morn kui ka see olukord on, ei ole Ühendriikidel palju muud valikut kui sellele otsa vaadata," ütleb Nagorski, väljendades arvamust,

et see vähemalt selgitaks Ühendriikide seisukohta Ida-Euroopa meeleheitlikule ja julgele rahvale.

Nagorski väidab, et see ei tähenda sugugi mitte, et Ühendriigid peaksid selja pöörama Ida-Euroopale. Ta ütleb, et inimeste ja ideede vahetus kahe maailmapoole vahel peaks jätkuma. „Idaeurooplased on küll isoleeritud brutaalse poliitilise süsteemi poolt, kuid peavad selle peale vaatamata tundma ennast osana inimkonnast," ütleb Zygmunt Nagorski oma sünge analüüsi lõpus, mis avaldati „The New York Times'i" kommentaaride leheküljel.

Prantsuse sõjaväelased patrulli-teenistuses

Kiri Pariisist

„Pariisi punane september"

Jah, punaseks septembriks ristis ajakirjandus möödunud kuu Pariisis. Plahvatasid pommid ja surid inimesed. Tõsi, kuu viimane nädal uusi plahvatusi kaasa ei toonud, ohvreid aga küll: veel eile suri haiglas mees, kes vigastatud TATI-kaupluse plahvatuses, siis kuues ohver sellest pommist.

Terroristide sõda Prantsusmaa vastu, Pariis — rindelinn

— umbes taolised pealkirjad ilmuvad päevalehtedes.

Kuidas reageerib pariislane?

Pariislane on üldiselt rahulik, aga reageerib küll. Tänavatele ilmus rohkem autosid, siis — liiklusummikud said suuremad. Metroovagunites ja autobussides on vähem reisijaid. Ongi mugavam — saab igal kellaajal istuma: umbes nii reageeris toimuvale noor tüse neegritar, kellega eile metroos ühele pingile istuma sattusime. Daam naeris, rääkis oma kolmest lapsest ja sellest, et tavaliselt oma sisseostud Rennes'i tänava TATI-st teeb, nüüd hoidvat mõne aja eemale. Tema kõnes oli muretut uljust ja sügavat veendumust, et valitsus terrorile lõpu peale teeb.

Kas teeb?

Tahaks loota.

Üks lauanaaber kohvikus polnud selles päris kindel:

„Vaadake, see karikatuur on väga ilmekas," näitas ta mulle värsket Liberation'i numbrit. (Karikatuur on tõesti tabav, annan edasi sõnaliselt: presidendipalee väravast ulatatakse terrorivastase võitluse rühma liikmele püstol ja sõnatakse: „Laskemoona saate peaministri residentsist".) Siia on üks koer maetud: võim on lõhestatud, salateenistused samuti. Armee salateenistus allub (toetub) presidendile, tsiviilteenistus on peaministri kätes. Ja need kaks — president ja peaminister— on üsna kassikoera rollis. Teadagi, üks oma partei ja maailmavaatega lahkumas Prantsusmaa poliitiliselt areenilt, teine jälle kiirustamas kõiki-kõike oma hõlma saama.

Kolmas vestlus toimus teetassi juures (mina piimaga teed ei joo). Toon vestluskaaslase väited:

möödavad kiiresti ning ärkamine on kindlasti kurb ja masendav.

„Miks see terror? See pole tõesti selge ja samas on selge, et riigi araabiapoliitikas on suuri vigu. Maa püüab olla sõber Iraani, Iraagi, Liibüa, Liibanoni, Süüria ja kõigi teistega. See on ebareaalne. Ühele müüme relvi, teisele vannume truudust, kolmandale maksame olematuid võlgu, neljandale teeme niisama silma. See poliitika ei vii kuhugi. Ja pidage silmas: oleme 3. relvakaupmees maailmas."

Need olid siis kolm juhuvestlust rindelinnast. Mida veel lisada?

Ehk seda, et peale Euroopa ühisturu riikide ja Shveitsi kodanike tuleb kõigil teistel Prantsusmaa külastamiseks viisa võtta. Veel seda, et igas suuremas kaubamajas, pangas ja postkontoris tuleb alluda läbiotsimisele. Nägin eile ühes kaubamajas, kuidas julgeolekumehed lasksid lahti nööpida noore daami avara pintsaku ning sinna alla vaatasid. Kaldun küll arvama, et nende huvi piirdus daami puusa- ja rinnajoone vaatlemisega, mitte Kalashnikovi-automaadi otsimisega.

Nii me elame.

Televisioonis esines eile kompartei peasekretär ja kinnitas, et tema partei pole veel surnud. Mees, kes mu kõrval, kommenteeris:

„Meil on vedanud. Kui see mees suudab veel mõneks aastaks peasekretäriks jääda, siis pole Prantsusmaal varsti enam kommuniste."

Nii me elame.

On mille üle järele mõtelda. Peaminister kuulutab rahvusvahelisel foorumil, et terrorismi taga ei seisa riigid. Terror olla üksikute ekstremistide töö. Minister sõidab kiirvisiidile Süüriasse ja rahvas saab sellest teada alles tema naasmisel. Lähis-Idas on prantslastest pantvange ja Prantsusmaal vanglates on karistatud terroriste. Kas tõesti vahetused? Ei, ei taha uskuda.

Terroriga ei saa olla mingit mõttevahetust. Aeg on küps, et luua demokraatlike riikide vaheline terrori vastane kett.

Nii, septembri viimasel nädalal Pariisis pomme ei plahvatanud. Olukord oli aga pingeline: väljas palju politseijõude ning kõikjal otsimiskuulutused, mis lubavad miljon franki tasu sellele, kes toob politseile infot kahest vennast. Vennad ise annavad Liibanonis pressikonverentsi, kus kinnitavad, et pole kahel viimasel aastal oma külast välja saanud. Ja külaelanikud kinnitavad seda.

Islam on teatavasti religioon, mis lubab „uskumatule" valetada. Kas saab aga uskuda, et terror on ainult islami ja prantslaste küsimus? Kas pole seal taga ikkagi maailmarevolutsiooni, punase lipu ja tähe peremehed? Ju on nende huvides demokraatiate destabiliseerimine?

Kunagi tuleb see päevavalgele.

Aarne Vahtra

AMI

Lugeja kirjutab:

Toimetusele saadeti hiljuti lugejakiri riimikroonikas. Kuigi me ruumipuudusel tervet ballaadi ära ei saa tuua, on siiski võimalik paar värsikest lehte mahutada.

„Mudžhahideenid, mudzhahideenid, teil on viha täis kõik arteerid ja veenid!

mudzhahideenid ei pea ise ennast-paremaks meite metsavennast.

Need vaprad Pamiirimaa lordid on hulljulged võitlema

oma isademaa eest, mis sümboolselt vääristab igat meest.

Nende kaljust pinda tahavad tallata Sarmaatia mühakad hordid

Seda maad nad ei valluta — seda rahvast nad ei alluta!

Meie kohus on aidata neid, ükskõik mis moel, ükskõik mis teel!

Lehola Vanem

AFGANISTAN

Rünnak ja vasturünnak

Ligi seitse aastat pärast N. Liidu invasiooni 80.000 mehega, tankide ja kopterite toetusel, kestavad võitlused ikka veel edasi. Kuigi pealinn Kabul on nõukogudelaste ja nende nukurezhiimi vägede valduses ja maa on üle külvatud N. Liidu sõjaväebaasidega, valitsevad metsades ja mägedes vabadusvõitlejad ehk mudzhahiidid (afgani keeli „mudzhahediin").

Afgaani vabadusvõitleja „Kalashnikov" automaatpüssiga.

20 mm „Oerlikon" õhutõrjekahur

Tüüpiline võitlustander on Barikot'i linn ja selle ümbrus. Barikot on väikelinn Pakistani piirilinna Arandu läheduses — neid lahutab ainult jõgi ja kuristik. Barikot on ka üks suurematest nõukogudelaste operatsioonibaasidest, sest see blokeerib mässulistele varustuse saatmist. Mudzhahiidid ründasid Barikoti esmakordselt kuus aastat tagasi. Neil ei õnnestunud linna vallutada, kuid nad piirasid selle sisse.

Nüüd on N. Liidu abiväed juba kaks korda Barikoti piiramisrõngast vabastanud, kuid nii nagu nad piirkonnast lahkuvad, piiratakse linn jälle sisse. Olukorda kirjeldab USA ajakirjas „Time" ameerika ajakirjanik Robert Schultheis, kes hiljuti tegi juba oma kolmanda reisi Afganistani. Ta oli vaatlejaks Barikoti ümbruses toimuvais võistlustes. Kirjutab Schultheis:

„Barikoti lähedal kõrgel metsaga kaetud mäeveerul istub mudzhahiidide komandör Mahmad Alam ja sihib välja oma uut, Hiinas valmistatud B13 tüüpi raketiheitjat. Teine vabadusvõitlejate-komandör, habetunud Sher Mohamed, vaatleb horisonti tuliuue binokliga, mis on pärit Lääne-Saksamaalt. Mahmad Alam räägib käsiraadio (Walkie-talkie) kaudu oma kahurväevaatlejaga. Siis hüüab ta „Allah akbar!" — „Jumal on suur!" ja annab tulistamiskäsu.

Raketid vilistavad välja raketiheitjate suudmeist — üks, kaks, kolm! Mudzhahiidid hüüavad kooris: „Elagu Islam! Elagu Afganistan! Surm kommunistidele!" Veidi aja pärast teatab vaatleja raadio kaudu: „Kolm täistabamust linnagarnisoni pihta!" — „Tika, tika, tika!" hüüab Sher Mohamed, lüües rusikaga teise käe lahtist peopesa. „Tubli, tubli, tubli!"

Mõned minutid hiljem algab nõukogudelaste vastutuli. Nad kasutavad 120 mm miinipildujaid. Varsti plahvatavad mürsud kõikjal mudzhahiidide ümber. Mahmad Alam annab raadio teel käsu ja eelpoolasuvatest punktitest avatakse Barikoti garnisoni positsioonidele raskekuulipilduja-tuli. Nii see käib, päevast päeva, edasi-tagasi. Tika, tika, tika!

Barikot asub strateegilise tähtsusega orus Kunari provintsis, kus kaks suurt jõge — Nuristan ja Chitral — kohtuvad, et moodustada veel suurema Kunari. Lähedal asuvad mitmed tähtsad mudzhahiidide varustusteed, mis tulevad üle Pakistani piiri ja kulgevad edasi läbi Nuristani kuni Panshiiri orgu ja veelgi kaugemale Põhja-Afganistani.

Möödunud suvel, kui Barikot oli vabadusvõitlejate kätte langemas, korraldasid N. Liidu ja Afganistani nukuvalitsuse sõjajõud oma suurima ofensiivi, et linna päästa.

Reaktiiv-võitluslennukite ja soomustatud helikopterite toetusel õnnestus umbes 10.000-el nõukogu sõduril läbi piiramisrõnga murda ja Barikoti päästa, kuid paar päeva hiljem sulgus rõngas nende taga jälle. Nõukogude peajõud olid sunnitud varustusteede läbilõikamise tõttu taganema, jättes maha tugevdatud garnisoni; nende sõdurid on sügavalt sisse kaevunud ja kaitstud miiniväljade ning okastraadiga. Neil on küllaldaselt relvi ja laskemoona, haubitsatest raskete miinipildujateni, raskekuulipildujaist automaatpüssideni. Kuid vahetevahel kipub neil toiduvarustus napiks jääma ja siis peab neid õhu kaudu söötma.

Praegu on olukord sama mis enne nõukogudelaste suurrünnakut. Barikot on jälle tugevasti ümber piiratud. Tee järgmisse linna, Jalalabadi, on mitmest kohast läbi lõigatud. Mudzhahiidide järelveoteed on jälle lahti ja nende komandörid lubavad Barikoti enne aastalõppu vallutada.

Suurem osa mässulisi on kohalikud talupojad; nende relvad on kas vaenlastelt vallutatud Kalashnikovi automaatpüssid või rahvusvahelistelt relvakaubitsejatelt ostetud püssid ja kuulipildujad. Nüüd on neile tekkinud ka B13 tüüpi hiina raketiheitjad, mis ulatuvad mitme miili taha. Ja nad näivad omavat ka 20 mm Oerlikon-tüüpi õhutõrjekahureid, mis on muulade ja kaamelite seljas osadeks võetuna sisse toodud. Need olevat võimelised nõukogudelaste soomustatud Mi24 tüüpi koptereid alla laskma, mille vastu vabadusvõitlejad seni olid abitud. Nüüd olevat mudzhahiidide käes vähemasti 40 Oerlikoni.

Ka ameerika „Stinger" tüüpi õhutõrjerakette on sinna saadetud, kuid paljud neist olevat ilma asjata raisatud, sest afgaani talupojad ei oska elektroonilisi rakett-relvi õieti kasutada. „Stingerid" aga maksavad palju raha ja lähevad kergesti rikki.

Kui päike Barikoti mägede kohal tõuseb, on mudzhahiidid valmis oma rünnakut uuendama, tulistades vaenlase eelpostide ja miinipilduja-positsioonide pihta. Juba tuleb ka N. Liidu kahurväe vastulöök. Nii raskete miinipildujate- kui ka haubitsatemürsud langevad mäeveergudele ja maa ümberringi rapub. Mudzhahiidid, nähes plahvatusi lähenemas, poevad oma kivistesse punkritesse. Seal istuvad nad, teineteisega naljatades, teed juues ja süües lamedaid leivakooke viinamarjadega. Kui mürsud lähedal plahvatavad, irvitavad nad ja noogutavad teineteisele. Kuid lõpuks läheb vaenlase tulerull isegi neile liiga ägedaks ja nad otsustavad oma positsioonid evakueerida. Nad liiguvad mööda mäeserva lääne poole ja siis laskuvad orgu. Ainult raketiheitjate meeskonnad jäävad kohale. Üks mudzhahiididest on ühe jalaga ja ta hüpleb kepi abil. Möödunud aastal olevat ta miini otsa astunud. Võtab vähemalt tunni, enne kui mehed orupõhja jõuavad. Vaenlase barraazh mäeküljele kestab edasi, kuid mudzhahiidid on nüüd orupõhjas. Nad asuvad puude varjus puhkele ja palvetavad Mekka poole.

Järgmisel hommikul ründavad nõukogudelaste Mig'id ja kopterid afgaanide raketiheitja-positsioone. Nad heidavad alla tonnide kaupa lõhkepomme, kuid need ei taba. Oerlikonid avavad tule ja venelased kaovad sama kiiresti kui nad on kohale ilmunud. Tund aega hiljem avavad mudzhahiidid jälle Barikoti suunas raketitule. Sõda läheb edasi."

Nii kirjeldab Robert Schultheis paari võitluspäeva Kunari provintsi mägedes.

Hiina päritolu raketiheitja.

Vanem proua Vancouveris otsib usaldusväärset
KEEDUOSKUSEGA ISIKUT
kes tema eest hoolitseks. Prii korter ja söök. Rahaline tasu kokkuleppel. Koristamistöödeks ja pesupesemiseks abiline olemas. Avaldused saata: H. Kurtz, 1715 Dunbar St. Vancouver, B.C. V6R 3L9. Tel. (604) 738-5847

Skautide ja gaid

Toimusid valimised ja

Pühapäeval, 5. oktoobr ja noorteruumi. Peeti aastak toimunud kolmepäevastele n

Kui nõupäevad hõlmavad nii malevate kui üksuste koosolekuid, siis aastakoosolekud tegelevad ainult gaid- ja skautmaleva aruannetega, valimistega, tegevuskavadega, eelarvetega, fondidega, ülevaadetega suuremaist üritusist, nagu laagrid ja õppepäevad. Neil koosolekuil on võimalik juhtkonnal esitada uusi ideid paremaks noortetööks ja ka kritiseerida, kui see vajalikuks osutub. Üksteise mõistmine on eduka skautluse ja gaidluse juur. See on kunst, mida õpitakse koondustel, nõupidamistel ja laagrites.

Aastakoosolek avati gaidmaleva juhi ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ja skautmaleva juhi skm. Egbert Runge poolt. Palve pidas skm. Endel Ruberg, Aasta jooksul surma läbi lahkunud noortejuhte mälestati püsti seistes. Loeti ette nende nimed: gdr. Maret Vessmann, gdr. Liis Juske, skm. Herbert Michelson.

Tervitajaid oli kolm: Eesti Gaidide Liidu poolt peagaidi asetäitja gdr. Aili Silm, Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi poolt esimees Lembit Pikkov ja Ameerika Ühendriikide skaut- ja gaidmalega poolt kohalesõitnud skm. Harry Tarmo, kes andis ka ülle USA-s elava eesti peaskaudi skm. Endel Reinpõld'i isiklikud tervitused.

Järgnesid eraldi koosolekud gaidi- ja skaudijuhtidele. Mõlematel koosolekutel vaadati läbi 1985/86 tegevusaasta aruanded. Selle kohaselt oli möödunud aastal Kanadas eesti gaide ja juhte kokku 215. Nendest oli hellakesi 24, gaide 18, vanemgaide 32 ja juhte 43. Ülejäänud organisatsiooni liikmed ei tegutsenud üksuste juures, või olid maleva ja gaiderite kogu juhatuste liikmed või aitasid kaasa üksuste töös mitmenimelistes vanemate ringides.

Skautmaleva liikmete arvulin seis samal tegevusaastal oli 354

Uus gaidmaleva juht gdr

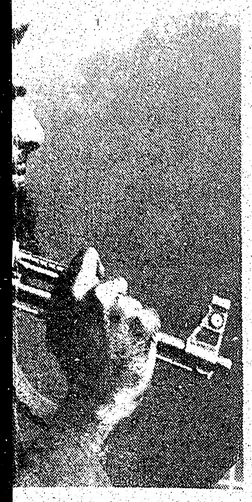

üssiga.

d, irvitavad nad ja nooguteineteisele. Kuid lõpuks vaenlase tulerull isegi neile ägedaks ja nad otsustavad positsioonid evakueerida. liiguvad mööda mäeserva poole ja siis laskuvad orAinult raketiheitjate meesd jäävad kohale. Üks muddidest on ühe jalaga ja ta o kepi abil. Möödunud aasevat ta miini otsa astunud. vähemalt tunni, enne kui d orupõhja jõuavad. Vacnarraazh mäeküljele kestab kuid mudzhahiidid on orupõhjas. Nad asuvad varjus puhkele ja palveMekka poole.

gmisel hommikul ründavad gudelaste Mig'id ja koptegaanide raketiheitja-positsi-Nad heidavad alla tonnide lõhkepomme, kuid need ei Oerlikonid avavad tule ja ased kaovad sama kiiresti nad on kohale ilmunud. aega hiljem avavad muddidid jälle Barikoti suunas itule. Sõda läheb edasi."

i kirjeldab Robert Schultpaari võitluspäeva Kunari ntsi mägedes.

sib usaldusväärset
ISIKUT
r ja söök. Rahaline tasu
pesupesemiseks abiline
1715 Dunbar St. Van-
) 738-5847

Skautide ja gaidide aastakoosolek Eesti Majas

Toimusid valimised ja moodustati tegevuskava

Pühapäeval, 5. oktoobril vallutas gaidi- ja skaudijuhtide vägi Toronto Eesti Maja noorteruumi. Peeti aastakoosolek, mis oli jatkuks kolm nädalat varem Kotkajärvel toimunud kolmepäevastele nõupäevadele.

Kui nõupäevad hõlmavad nii malevate kui üksuste koosolekuid, siis aastakoosolekud tegelevad ainult gaid- ja skautmaleva aruannetega, valimistega, tegevuskavadega, eelarvetega, fondidega, ülevaadetega suuremaist üritusist, nagu laagrid ja õppepäevad. Neil koosolekuil on võimalik juhtkonnal esitada uusi ideid paremaks noortetööks ja ka kritiseerida, kui see vajalikuks osutub. Üksteise mõistmine on eduka skautluse ja gaidluse juur. See on kunst, mida õpitakse koondustel, nõupidamistel ja laagrites.

Aastakoosolek avati gaidmaleva juhi ngdr. Anne-Mai Kaunismaa ja skautmaleva juhi skm. Egbert Runge poolt. Palve pidas skm. Endel Ruberg. Aasta jooksul surma läbi lahkunud noortejuhte mälestati püsti seistes. Loeti ette nende nimed: gdr. Maret Vessmann, gdr. Liis Juske, skm. Herbert Michelson.

Tervitajaid oli kolm: Eesti Gaidide Liidu poolt peagaidi asetäitja gdr. Aili Silm, Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi poolt esimees Lembit Pikkov ja Ameerika Ühendriikide skaut- ja gaidmalega poolt kohalesõitnud skm. Harry Tarmo, kes andis ka üle USA-s elava eesti peaskaudi skm. Endel Reinpõld'i isiklikud tervitused.

Järgnesid eraldi koosolekud *gaidi- ja skaudijuhtidele. Mõlematel* koosolekutel vaadati läbi 1985/86 tegevusaasta aruanded. Selle kohaselt oli möödunud aastal Kanadas eesti gaide ja juhte kokku 215. Nendest oli hellakesi 24, gaide 18, vanemgaide 32 ja juhte 43. Ülejäänud organisatsiooni liikmed ei tegutsenud üksuste juures, või olid maleva ja gaiderite kogu juhatuste liikmed või aitasid kaasa üksuste tööle mitmenimelistes vanemate ringides.

Skautmaleva liikmete arvuline seis samal tegevusaastal oli 354. Neist oli hundusid 34, skaute 42, vendureid 29, vanemskaute 23, juhte 102 ja vanu skaute 124.

Malevae ühisüritusist eelolevaal tegevusaastal võiks nimetada vanemgaidide ja -skautide kanuuretke Alconquin pargis veel sel sügisel, orienteerimisvõistlust Toronto High Park'is 1. novembril, gdr. Liis Juske mälestusjumalateenistust, metsajõulupuud, talve- ja suvelaagreid, gaidide traditsioonilist „Taliharja" Eesti Majas, laskevõistlusi, linnamängu, jüripäeva paraadi ja muud.

Mõlemad malevad valisid uued juhtkonnad: gaidmalev juhatuse ja skautmalev staabi. Eesti Gaidide Maleva Kanadas uueks juhiks valiti gdr. Anne Orunuk. Anne Orunuk oli seni maleva majandusjuhiks. Ta on võtnud osa paljudest laagritest ja on tuntud võimeka noortejuhina. Teised valitud juhatuse liikmed on: nooremgaiderid Anne-Mai Kaunismaa, Asta Piil, Astrid Jõgi, Reet Marley, Silvia Birk-Terts, Eevi Novek, Tiina Martjak ja Leili Terts. Maleva vanemaks on gdr. Alice Kullango.

Eesti Gaidide Liidu Esindusse valiti nooremgaiderid Ingrid Kütt, Margot Nortmaa ja Siiri Lepp. Juubeliaasta erifondi hooldajaiks: gdr. Aili Silm, gdr. *Ene Lüdig ja ngdr. Elsa Lindre.*

Skautmaleva juhiks valiti tagasi skm. Egbert Runge. Staabi liikmeiks valiti: skautmastrid Ervin Aleve, Gunnar Mitt, Mart Pedel, Jaan Lepp, Silver Kask, Konsa Leemets, Bruno Lindre, Lia Pikkov, Leo Puurits ja nooremskautmastrid Arvu Oiling ning Rein Pajo. Maleva vanemaks on skm. Ermi Soomet.

Skautide Liidu esinduskokku valiti skautmastrid Asko Kütti, Heino Jõe, Ervin Aleve ja Silver Kask. Juubeliaasta erifondi hooldajaiks valiti skm. Harold Kivi ja skm. Mart Pedel. Eesti Nooruse Fondi hooldajate volitusaega pikendati ühe aasta võrra. Hooldajaiks on: skm. Gunnar Mitt ja skm. Ermi Soomet.

Mõlemad koosolekud kinnitasid tegevuskavad, eelarved ja määrasid liikmemaksud 1986/87 aastaks. Koosolekut juhatas tüdrukute poolel ngdr. Anne-Mai Kaunismaa, poiste poolel nskm. Endel Mell, protokollisid vastavalt ngdr. Eevi Novek ja nskm. Cindy Härm.

Malevate eraldi toimunud koosolekutele järgnes lühem vaheaeg, et siis jatkata uuesti ühiskoosolekuga. Vaheajal pakkus eesti noorte ajakirja „Tulehoidja" Kanada toimetus ja talitus noortejuhtidele tassi kohvi ja tüki kringlit. Nimelt pühitseb ainuke ülemaailmne eesti noorte ajakiri „Tulehoidja" tänavu neljakümnendat sünnipäeva. See oli aastal 1946 kui skm. Heino Jõe pani Rootsis käima „Tulehoidja", mis veel praegugi toimetatakse ja trükitakse seal, kuid levib kõikjal, kus eesti noori.

„Tulehoidja" Kanada talitaja gdr. Helgi Rosen ja toimetaja skm. Ervin Aleve süütasid suurel kringlil nelikümmend küünalt. Ajakirja asutaja rääkis paar huvitavat episoodi algaastaist. Prooviti isegi „Tulehoidja" laulu. Tänutäheks ajakirja asutamise eest ulatas gdr. Helgi Rosen skm. Heino Jõele kimbu nelke.

Ühisel koosolekul kuulati ära juubeliaasta erifondi aruanne, mille esitas skm. Jaan Lepp. Eesti Maja noorteruumi aruanne skm. Konsa Leemets'a poolt, „Tulehoidja" majandusaruanne gdr. Helgi Rosen'ilt ja Eesti Nooruse Fondi aruanne, esitatud skm. Gunnar Mitt'i poolt vastavate seletustega kavatsetud muudatustest fondi struktuuris.

Möödunud suvel Ühendriiges toimunud juubelilaagrist „Järvemetsa 30" võttis osa Kanada malevate esindusüksus. Selle üksuse majandusjuht ngdr. Anne-Mai Kaunismaa luges ette rahalise aruande. Ngdr. Ingrid Kütt, kes oli gaidide esindusüksuse juhiks, andis ülevaate laagrist.

Ngdr. Ingrid Kütt võttis samuti osa möödunud suvel Saksamaal toimunud gaid- ja skautjuhtide õppepäevadest. Ta jagas koosolijaile oma mälestusi sellest esmakordsest üritusest. Tutvumine vanemate eesti noortega viiest riigist oli elamuseks. Ta ütles humoorikalt, et õppepäevadel viibinud noorte arvamuse kohaselt eesti rahva madala iive tõstmiseks peaks igas eesti perekonnas olema kuus last.

Järgmised malevate ja üksuste nõupäevad otsustati korraldada Kotkajärvel 11—13. septembrini 1987 ja malevate aastakoosolek Torontos 4. oktoobril 1987.

Aastakoosolekule eelnes pühapäeva hommikul Skautmasterite Kogu üld- ja erakoosolek. Neil koosolekuil tegeldi koondise tegevuskavade ja aruannetega. Koondisel puudub omaette majandus. Rahalised vajadused kaetakse maleva summadest. Skautmastrite Kogu liikmed maksavad liikmemaksu, nagu kõik juhid, kuid selle tasuminc toimub maleva majandusjuhile.

Skautmastrite Kogu Kanada Koondise juhatuse esimeheks valiti skm. Eino Kuris. Juhatuse liikmeiks valiti skautmastrid Raul Olo, Valter Piigli, Ivar Nippak, Harold Kivi ja Evald Oder. Juubeliaasta erifondi hooldajaiks valiti skm. Jaan Lepp ja skm. Ervin Aleve.

E. A.

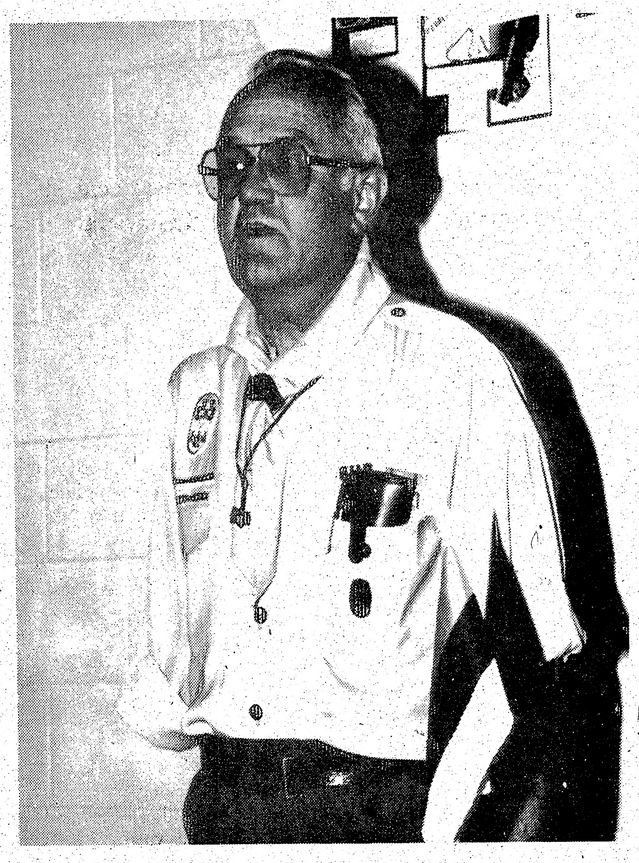

Gaidi- ja skaudijuhtide aastakoosolek Torontos. Skm. Harry Tarmo Ühendriigest tervitab kanada noortejuhte USA eesti skautide ja gaidide nimel. Foto: Ervin Aleve

Uus gaidmaleva juht gdr. Anne Orunuk.
Foto: Ervin Aleve

Kett-saag ja „Kotkajärve ball"

Aegajalt on Kotkajärve talgute kavas metsatöö. Vanad puud kuivavad ja muutuvad varisemis-ohtlikuks. Laagriväljakute ja teede äärest tulevad niisugused puud kõrvaldada, sest iial ei või teada, millal ürask viimase suutäie võtab ja kuivanud oksad või koguni terve hiigeltüve maha laseb. Igaüks, kes Kotkajärvel on pikemat aega viibinud, on niisuguseid ootamatuid puude langemise raginaid oma kõrvaga kuulnud.

Tuuliste ilmade ja tormidega on vanad puud eriti ohtlikud. Kotkajärve igipõline hoiatus räägib paar päeva pärast Saare suurlaagrit (1958) toimunud õisest tormist, mis virutas maha suure vahtra-tüve just sinna, kus kolme päeva eest oli olnud kahe Montreali eesti skaudijuhi telk.

Kotkajärvel ei ole olnud ühtegi tõsisemat õnnetust, surmaõnnetustest rääkimata. Ohtlike puude kõrvaldamine Kotkajärvel algas vibu-saagidega nühkides. Juba ammu laulavad seal mootoritega kett-saed. Vibu-saag oli odav ja käis „kondi-auruga", kett-saag on kallim ja iga tema tööminut maksab õli.

Eesti nooruse huvides on vaja pidevalt hoolitseda Kotkajärve julgeoleku ja arengu eest.

Noortelaagrite kohta kehtestatud riiklikud normid muutuvad pidevalt nõudlikumaks.

Kolmekümne aasta eest oli keedukoldeks vaja kolme kivi ja rauast potti, latriiniks maasse kaevatud kraavi ja roigastest redelit istumiseks. Nüüd peavad laagriköögil olema putuka-võrguga uksed ja väli-käimla hoones voolav vesi ning pesu-valamu. Tervishoiu-inspektorid küsivad igal aastal — miks teil pesu-ruumides on nii vähe tushisid ja miks puudub soe vesi. Sauna-vabandus on siiani aidanud, aga miks ei ole saunal septik-tanki?

Kotkajärvet ja selle kaudu meie noortetööd saab aidata mitmel viisil. Kett-saag on üks tee. Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsi liikmeks astumine on teine. Kõige mugavam viis on aga tulla 25. oktoobril „Kotkajärve ballile", nautida mõnusat õhtut Valve Tali ja Olaf Kopvillemiga, tantsides ja istudes heade sõpradega lauas.

Kotkajärve sügis-pidu on üks meeldivamaid õhtuid Toronto pidude-rohkel hooajal. Vaadake lehest Bruno Lindre telefoninumber ja reserveerige laud oma seltskonnale.

Heino Jõe

Eesti teadlaste katsed forellidega

Eesti teadlased toidavad peenemaid moskvalasi. „Chicago Tribune" (20. juuni. 1986) raporteerib Tassi teadet, et eesti teadlastel on õnnestunud forelle (trout) õpetada oma pead silmusesse panema, kui nii võib ütelda.

Asi käib nii, et värskelt haudunud forellimaime toidetakse seoses ultrahääle signaaliga — nagu Pavlov omal ajal pani koera süljenäärmed tööle kella kõlistades. Kui siis kasvutiigis forellid on parajalt suppäraseks sirgunud ja kalu on vaja, antakse sama ultrahääle signaal ja forellid tulevad sinna, kus neid seekord ootab võrk ja teine söögilaud.

SPORT

Olümpiavõitjad jooksid Torontos

Viimastel aastatel on „moodi" läinud tänavajooksud ühe miili distantsil. Torontos toimus selline septembri viimasel nädalalõpul ja selle tõmbenumbriks oli kahe olümpiavõitja osavõtt: inglane Steve Owett, kes võitis kulla 800 meetris 1980. a. Moskvas ja 1976. aasta mängude kuldmedalimees 1500 meetris John Walker Uus-Meremaalt. Viimane võitis võistluse Torontos kahe aasta eest.

Tänavuses jooksus Queens Park'i ringrajal lisas neile kahele konkurentsi teine inglane Elliott ja kanadalane Consilio. Agedas rebimises läbis lõpujoone esimesena Owett 0,3 sekundilise edumaaga kaasmaalase ees. Consilio oli kolmas ja Walker neljas. Aeg halva ilma tõttu oli keskpärane — 4.04 min.

New Yorgis toimub jooks sirgel 5. avenüül ja tänavune võistlus, kaks nädalat enne Toronto oma, andis esikoha hispaanlasele Gonzalesele. Walkeril oli teine koht, Owett ei võtnud osa. Kaks nädalat pärast Toronto jooksu oli ette nähtud samalaadiline võistlus San Franciscos.

☆

Kui miilijooksus osavõtjate arv kõigub 10—15 ümber, siis järgmisel päeval Torontos aset leidnud „Toronto maraton" kujunes tõeliseks „rahvajooksuks", millest osavõtjaid oli 2000, nende seas isegi üks 60-aastane!

Jooksjate hulgas puudusid selle ala tuntud nimed ja seetõttu tuli võitjaks Rick Mannen

Steve Owett

Brantfordist ajaga 2:19.53,0. Talle järgnesid kreeklane Andriopoulos ja Tom Boone Londonist (Ont.).

Naiste klassis oli Soomest tulnud võistlema 34-aastane Maija Tuorinen, kes osutus parimaks, ajaga 2 tundi 46 sekundit. Võit oli talle väikeseks hüvituseks selle eest, et Soome ei olnud saatnud teda jooksma Euroopa meistrivõistlustele Stuttgardis.

Maailmameistrid kohtu alla

Eelviimastest maailmameistrivõistlustest jalgpallis, mis toimusid Hispaanias 1982. aastal, on möödunud küll juba üle nelja aasta . . . kuid lugu pole sellega veel lõppenud. Epiloog suurele sündmusele leiab aset 12. detsembril Milano linnakohtus, kus Itaalia rahvusmeeskonnal, kes teatavasti tuli võitjaks, seisab ees kohtuprotsess. Jalgpallureid süüdistatakse võidu eest saadud rahapreemia Itaaliasse toomises, mis on keelatud sealsete seadustega. 22 mängijat oli saanud suurema summa raha oma võidu eest ühe Prantsuse sporditarvete firma käest.

Juhul, kui kohus mõistab mängijad süüdi välisvaluuta (nad said preemia USA dollarites) Itaaliasse toomises ja tulumaksuseaduste vastu eksimises, ootab neid Itaalia seaduste järgi viiekuuline vanglakaristus.

Spordiuudiseid kodumaalt

Augusti lõpus naasis USA-st N. Liidu võrkpallikoondis, kes seal oli osa võtnud väikesest rahvusvahelisest turniirist, milles lõid kaasa peale USA veel Kuuba ja Itaalia meeskonnad. Punasärkide käsi ei käinud seal kuigi hästi — nad jäid viimasele kohale. USA'le ja Itaaliale kaotati geimidega 1:3 ning Kuubale 2:3. Mängus Kuubaga oldi viimases geimis ees 8:1, kuid siis tõi üks saareriigi varumees hüppeserviga üheksa punkti järjest! Turniiri võitis USA, 2. Kuuba, 3. Itaalia. Enne ja pärast turniiri pidas N. L. koondis ameeriklastega veel mitu mängu — kokku kaheksa, millest võideti kolm. Koondise parima mängija eriauhinna sai riialane Raimonds Vilde. Eestlane Lillepuu ei kuulunud meeskonna põhikoosseisu ja sai vähem mängida.

Peale tema oli eestlastest reisil kaasas Mati Koorep kohtunikuna. Viimane on kaheksa korda valitud N. Liidu kümne parema võrkpalliarbiteri hulka.

Peale kaheksa ametliku kohtumise jänkidega toimus ühes San Diego rantshos demonstratsioonmäng USA koondisega, mida vaatama pääses ainult kohalik koorekiht. Iga tulija maksis vaatemängu eest 125 dollarit! Maailmakuulsustest oli kohal Frank Sinatra. Korraldajate soovil mängis kummalgi pool võrku kolm ameeriklast koos kolme külalisega. Kohti vahetasid ka treenerid. Minimatshi võitis venelase Parshini juhendatud kuusik. Hiljem oldi külas USA vanemtreeneri Dunphy kodus ja kohtuti kuulsa korvpalliässa Wilt Chamberlain'iga.

TEPPK püstolimeeskonna liikmed, kes neljapäevaõhtusel matshil võitsid Forest Hill'i püstoliklubi. Esireas vasakult: Fotograaf Tommy Tomson, A. Tinits, A. Tint, M. Gering. Tagareas T. Mals, J. Usvaltas, U. Sui, I. Rannala, M. Jukkum, P. Misler. Esiplaanil klubi vapp.

Foto: Tommy Tomson

Spordimärkmeid

Jyväskyläs peetud Jyväskylä Suurajot võitis teist aastat järjest Soome paar Timo Salonen—Seppo Harjanne. Ka kaks järgnevat kohta läksid 12 riigi autosportlaste hulgast soomlastele. Eesti sõitjad Vallo Soots—Toomas Putmaker said 32. koha. 1600 kuupmeetriliste klassis olid aga vastavalt esimene ja kolmas.

☆

Kergejõustikuvõistlustel Rietis, Itaalias saavutati neli tänavuse hooaja maailma tippmarki: 800 m Steve Cram, Ingl. 1.43,19; *1500 m Sebastian Coe, Ingl.* 3.29,77 (kõigi aegade kolmas tulemus); kõrgushüpe — Igor Paklin, N. Liit 2.38 ja naiste 100 m Evelyn Ashford, USA 10,88.

Raissa Kõvamees

KOLM LUGU MUHUMAALT

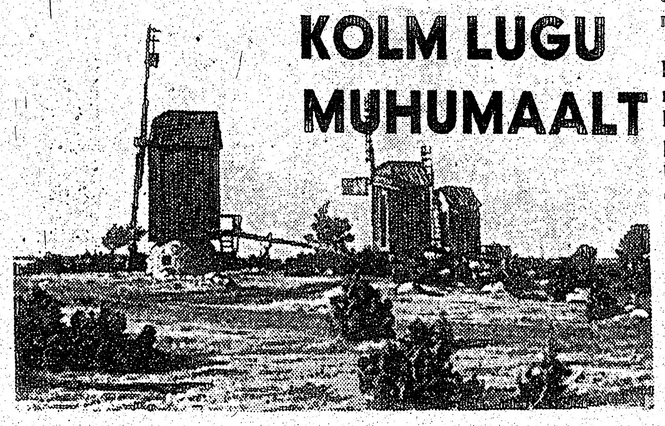

7.

Majakese uks oli lukustamata, tuba soe ja täis meeldivaid pühade lõhnu. Põhud kahisesid kutsuvalt. Timmu krapsas tikust tuld, lasi silmad korraks ringi ja langes siis maha nagu vikatist niidetud. Aleks seisis veel viivu, kuid väsimus sundis temagi õlgedele pikali. Ja mis muud oligi tal hetkel teha.

☆

Noor kosjaisa ärkas näole langevast valgusekumast. Kui ta laud avas taganes see, õled kahisesid, kaks inimest kõnelesid tasasel häälel. Kus ma olen? mõtles Aleks. Miks laman ma põrandal üliriided üll, saapadki jalas? Ruum näis kitsuke, see ei olnud kodutuba. Ahjuõõnes põleva tattninalambi valgel talitas vanaldane paar — taat seadis tuld pliidasuhu, eit alustas koorima kartuleid. Ajamõõtja kusagil seinal andis teada ühe pooltunni möödumisest. Millise? Hommik pidi olema alles varajane, aknaid kattis veel öö paks kardin. Äkki kerkis ta kõrval lamavast riidepambust üles juuste sassis koonal, aevastas, nuuskas, tegi polringi, silmavalged välgatasid, siis laskus tagasi ja kadus jälle kasukjopi lambanahkse krae taha. Aleksile kuid oli nägemusest küllalt. Talle meenus vähehaaval kõik eilne. Pilt pildi järele koorus pimedikust. Nii. Oldi kosjas, tema ja ei keegi muu oli kosjanina, tema, Jaagutooma Aleks oma kaheksateistkümne aastaga. Kuidas too kõne nüüd käiski? Millest pidigi ta rääkima? Ahjah, ühest roosist. Sõnad kuid tõrkusid tulemast meelde. Algus, keskpaik ja lõpp — kõik olid ühtemoodi kadunud nagu poleks aju neid kunagi välja mõelnud.

Vanad talitasid, nende jutust kostus vaid mõmin. Tütreid polnud näha, tähendab: ootasid. Ja kosilased põõnasid põhus nagu põrsad. Kui too tõik kodukülas teatavaks saab pole rahva naerul otsa, mõtles Aleks. Ei, ta pidi tõusma, pidi end korraldama ja kambri tütarlaste jutule minema. Isamehe kohus oli asjad joonde ajada. Aga kõne . . . kõne . . . Kell seinal kuulutas seitsmendat hommikutundi, kartulikatel hakkas vurisema, aur kergitas kaant, pääses välja ja libises rõõmsalt mööda ahju külge üles. Kui pereema süütas lambi, mis rippus söögilaua kohal laes, tõusis Timmu ja läks välja. Selles ei olnud midagi iseäralikku. Aleks tundis, et peab tegema sama, kuid siis tuli pereisa vahutava õllekapaga ja alustas juttu. Küsis isegi kaugelt noormehed on.

Keerutab, seab sööta, mõtles Aleks põigates otsekohestest vastustest. Küll ma endid välja kõnelen, las aga peigmees tuleb tagasi, mõtles ta tõusva kuraasiga.

Oodetav kuid ei tulnud. Põnn-nn! kõlas ajanäitajalt teadmiseks, et üks pooltundi jälle oli varisenud igavikku, akna taga lõi pimedus juba kahvatama, Timmi samme polnud ikka veel kuulda. Pereema valas kartulitelt vee, lihapann särises, taat võttis keriselt vorstipanni.

„Lähen voatan hoost," sõnas Aleks ja pereisa muheles mõistvalt.

„Käi äe jah poeg, siis võtame kchakinnitust . . . eetsi astumine läheb kergemini. Kena, et juhtusite, ega meile siia palju keegi eksi."

„Kes juhtub, kes tuleb asja pärast," naeris Aleks.

Ta jõudis vaevalt esiku ukse enda järel kinni tõmmata kui kambri nurga tagant tume kogu välja volksas ja pahandas: „Ometi viimaks . . .! Mis kuram sa seal nii kaua õiendasid, teine külmetagu end või ringliks. Teeme, et kaome, näe valgeots juba väljas! . . . See põlegi Ruusiaugu, . . . sii peres põlegi tüdrikuid. . . Ma mõtle kodu veel järele kumb tõesti jäeb: Liine või Liide, siis tulen annepäeva õhta uieste — obusega ja võta teilt kas Juri või Mihkli või-või kas vana-Madise enese esikuks. Vanema mehega ikka teine asi . . ."

Jaagutooma Aleksi esimene kosjareis ei jäänud ta viimaseks. Tuntud osava kõnelejana otsisid mitmed noored mehed oma elu tähtsamal pöördepunktil ta abi, kuid ükski järgnevaist ei saanud nii seiklusrikas ega lõppenud nii traagikoomiliselt kui see, mis ta tol tuisusel jõulupühaööl käis ära teiste Timmuga.

MUHU VÄGILANE MUST-MART

Jaan Saartoki (Mäksa Jaani) jutustuse järgi üles tähendatud aastal 1938.

Talvel raske pakasega kõnnib süsilakaline ja tõmmunahaline meeshiid üle jää Muhu poole. Astub samm ja penikoorem, samm ja penikoorem. Hiid tuleb Tondilt, kus ta seni teeninud poolvenda, kes on rikas, omab merel laevu ja kes inimesi põrgu eeskotta meelitamiseks joodab vägijookidega. Poolvennad on läinud tülli, noorem lahkub, et otsida endale uut elupaika. Olles käinud venna laevadega Saaremaal teab ta, et saart valitseb Suur Tõll, samuti on ta kuulnud Hiiu Leigerist ja seab sellepärast oma sammud kolmest sõsarast vähima ning lähima poole, mis hetkel katku külastusest tingituna osutub peaaegu inimtühjaks. Kinnitanud kanna praeguse Võikülа kohal maale sattub võõras karja huntidele, kes parajasti nälginud hobusekorjuse tükkideks kiskumisega on ametis. Nähes tulijat haistavad metsakoerad uut saaki ja asuvad hiiglast taga ajama.

Kallastelt (s.t. kohalt, kus praegu asub Kallasteküla) leiab põgenik esimise katkust puutumata talu Nagivälja ja hüppab huntide eest pere kaevu. Peremees Naiu näeb seda, tuleb kaevu juurde ja küsib:

„Kuule sina seal, kes sa oled?"

„Olen Tondi Toberiku vend Must-Mart," kostetakse alt.

„Tule üles," kutsub Naiu. „Ma tahan sulle paremat peavarju anda."

Järgneb

Ki

Jutuajamine Pee

Rootsis hästi tuntud

4.

Praegu ei paista see enam m
dagi väärt olevat. Ma kasutasi
varem sellist võrdlust: Sul o
kalli raha eest ostetud kinopil
ja sa lähed peale pikka ootami
sellega kinno, kuid kui koha
jõuad, on kino mahapõlenu
Pettumus ja viha, mis sellest t
kib, on hiigelsuur. Sa võid e
selle viha pärast kasvõi surnu
juua, või sattuda vaimuhaigla
se. Aga see viha võib sind
ajada suur-ettevõtte juhatuss
Selle viha taga seisab suur d
naamiline energia ja seda sa
kasutada nii või teisiti.

Seda dünaamilist energi
saab näiteks kasutada kirjutam
seks, et kirjeldada oma viha
pettumuse põhjusi. Seda sa
teha nii luule vormis kui
proosa abil. Kuid sinu kui väl
maalasest kirjaniku vastu
nõuded palju suuremad kui p
rismaalaste vastu. Oleks mu
mi Svenson, ei oleks keegi
vastu nii umbusklik. Seetõttu
tohi ma jätta kuskile ühtegi lü
ka ega ei tohi midagi valesti
ha või lugejale arusaamatu
jätta. Ma ei tohi anda min
võimalust halvustamiseks, ei
gejale ega kriitikule.

Kriitik ongi ju see, kelle ai
saks ülesandeks paistab olev
sinu tööd enam-vähem surma
Sa pead nii talitama, et see
oleks võimalik. Sest kui ta se
teha saab, siis surmab ta sell
kogu su väga tähtsa aine. Ja
leian, et minu aine on pa
tähtsam kui jumal teab mis li
ratuuri-voolu ainestik, mis
iga päev ringi liigub. Kui
oma ainest kirjutan, siis ei
ma lubada endale mingit vilt
detaili — sest sellega koos ka
siis ju terve Balti ajalugu,
ma asjad ära solgin. Siis ei
baltlased enam huvitavad,
nad ei oska end väljendada,
ei oska rootsi-päraselt kirjut

Seepärast pean mina oma
jatöid teistest paremini tege
Just selle pärast, et siis ei
keegi öelda — see produkt
ole midagi väärt! Ühele root
sele oleks see palju lihtsam
nud. Sest keegi ei oleks h
nud, kas tal on õigus või val
ta. Kirjanduses on ju kõik l
tud. Kuid mitte minule. Aga
sa kord näitad, et tunned a
siis sinu käest enam ei kü
kas see kõik on ka ikka õige

Nii, sa tahtsid teada, mis
romaanis sünnib. Kõigepealt,
on 236 lehekülge pikk ja sea
täpselt sees, mida ma mäl
oma lapsepõlvest ja neist la
põlve juttudest, mida kuulsi
ning juttude tagapõhjast.
olen üleskasvanud nende l
dega, eesti muinasjuttud
eesti lauludega — see on ju
puks kõik midagi väärt . . .
olen kõik ära toonud, nagu
neid asju mäletan. Ma olen
mitmeid asju esile toonud
Oinas'e tööde abil, muuseas
Kalevipojast. Need tõsiasjad
vad eesti, või soome-ugri ku
ri nii huvitavaks, et see on
rootslasele otse ennekuulmat

Raamatus kirjeldatud
ajalugu algab nii: Üks mees
dab Hamburgi, umbes a
1978. Hamburgi peatänaval

ed, kes neljapäevaõhtusel
bliklubi. Esireas vasakult:
Tinits, A. Tint, M. Ge-
ltas, U. Sui, I. Rannala,
il klubi vapp.

Foto: Tommy Tomson

ordimärkmeid

yväskyläs peetud Jyväskylä
rajot võitis teist aastat järjest
me paar Timo Salonen—
po Harjanne. Ka kaks järg-
at kohta läksid 12 riigi auto-
rtlaste hulgast soomlastele.
i sõitjad Vallo Soots—Too-
Putmaker said 32. koha.
0 kuupmeetriliste klassis olid
vastavalt esimene ja kolmas.

☆

Kergejõustikuvõistlustel Rietis,
lias saavutati neli tänavuse
aja maailma tippmarki: 800
Steve Cram, Ingl. 1.43,19;
0 m Sebastian Coe, Ingl.
9,77 (kõigi aegade kolmas
mus); kõrgushüpe — Igor
lin, N. Liit 2.38 ja naiste 100
Evelyn Ashford, USA 10,88.

kumb tõesti jäeb: Liine või
de, siis tulen annepäeva õhta
ste — obusega ja võta teilt
Juri või Mihkli või-või kas
a-Madise enese esikuks. Va-
na mehega ikka teine asi . . ."
aagutooma Aleksi esimene
jareis ei jäänud ta viimaseks.
ntud osava kõnelejana otsisid
med noored mehed oma elu
tsamal pöördepunktil ta abi,
d ükski järgnevaist ei saanud
seiklusrikas ega lõppenud nii
agikoomiliselt kui see, mis ta
tuisusel jõulupühaööl käis
teiste Timmuga.

MUST-MART

nnitanud kanna praegusse Või-
la kohal maale sattub võõras
rja huntidele, kes parajasti
iginud hobusekorjuse tükki-
ks kiskumisega on ametis. Nä-
s tulijat haistavad metsakoerad
t saaki ja asuvad hiiglast taga
ama.

Kallastelt (s.t. kohalt, kus
aegu asub Kallasteküla) leiab
genik esimise katkust puutu-
ata talu Nagivälja ja hüppab
ntidē eest pere kaevu. Pere-
ees Naiu näeb seda, tuleb kae-
juurde ja küsib:

„Kuule sina seal, kes sa
ed?"

„Olen Tondi Toberiku vend
lust-Mart," kostetakse alt.

„Tule üles," kutsub Naiu.
Ma tahan sulle paremat pea-
arju anda."

Järgneb

kirjandus • kunst • muusika

Jutuajamine Peeter Puide'ga

Rootsis hästi tuntud Eesti päritoluga kirjanik vestleb oma tööst

4.

Praegu ei paista see enam midagi väärt olevat. Ma kasutasin varem sellist võrdlust: Sul on kalli raha eest ostetud kinopilet ja sa lähed peale pikka ootamist sellega kinno, kuid kui kohale jõuad, on kino mahapõlenud. Pettumus ja viha, mis sellest tekib, on hiigelsuur. Sa võid end selle viha pärast kasvõi surnuks juua, või sattuda vaimuhaiglasse. Aga see viha võib sind ka ajada suur-ettevõtte juhatusse. Selle viha taga seisab suur dünaamiline energia ja seda saab kasutada nii või teisiti.

Seda dünaamilist energiat saab näiteks kasutada kirjutamiseks, et kirjeldada oma viha ja pettumuse põhjusi. Seda saab teha nii luule vormis kui ka proosa abil. Kuid sinu kui välismaalasest kirjaniku vastu on nõuded palju suuremad kui pärismaalaste vastu. Oleks mu nimi Svenson, ei oleks keegi mu vastu nii umbusklik. Seetõttu ei tohi ma jätta kuskile ühtegi lünka ega ei tohi midagi valesti teha või lugejale arusaamatuks jätta. Ma ei tohi anda mingit võimalust halvustamiseks, ei lugejale ega kriitikule.

Kriitik ongi ju see, kelle ainsaks ülesandeks paistab olevat *sinu tööd enam-vähem surmata*. Sa pead nii talitama, et see ei oleks võimalik. Sest kui ta seda teha saab, siis surmab ta sellega kogu su väga tähtsa aine. Ja ma leian, et minu aine on palju tähtsam kui jumal teab mis literatuuri-voolu ainestik, mis siin iga päev ringi liigub. Kui ma oma ainest kirjutan, siis ei saa ma lubada endale mingit viltust detaili — sest sellega koos kaob siis ju terve Balti ajalugu, kui ma asjad ära solgin. Siis ei ole baltlased enam huvitavad, sest nad ei oska end väljendada, nad ei oska rootsi-päraselt kirjutada.

Seepärast pean mina oma kirjatöid teistest paremini tegema. Just selle pärast, et siis ei saa keegi öelda — see produkt ei ole midagi väärt! Ühele rootslasele oleks see palju lihtsam olnud. Sest keegi ei oleks hoolinud, kas tal on õigus või valetab ta. Kirjanduses on ju kõik lubatud. Kuid mitte minule. Aga kui sa kord näitad, et tunned asja, siis sinu käest enam ei küsita, kas see kõik on ka ikka õige?

Nii, sa tahtsid teada, mis mu romaanis sünnib. Kõigepealt, see on 236 lehekülge pikk ja seal on täpselt sees, mida ma mäletan oma lapsepõlvest ja neist lapsepõlve juttudest, mida kuulsin — ning juttude tagapõhjast. Ma olen üleskasvanud nende lugudega, eesti muinasjuttudega, eesti lauludega — see on ju lõpuks kõik midagi väärt . . . Ma olen kõik ära toonud, nagu ma neid asju mäletan. Ma olen ka mitmeid asju esile toonud Felix Oinas'e tööde abil, muuseas ka Kalevipojast. Need tõsiasjad teevad eesti, või soome-ugri kultuuri nii huvitavaks, et see on igale rootslasele otse ennekuulmatu!

Raamatus kirjeldatud eesti ajalugu algab nii: Üks mees sõidab Hamburgi, umbes aastal 1978. Hamburgi peatänaval kohtab keegi jalgrattur ta autokatusele ja ütleb, et kuna ta nägi sini-must-valget kleebikut mehe auto tagaaknal, siis sooviks ta kokkusaamist korraldada. Nad lubavad kohtuda Hamburgi peajaamas samal õhtul. Kohtumise põhjus? Jalgrattur soovib ühe eestlasega rääkida, sest ta on Eestis käinud ja teda huvitab see rahvas.

Autojuht, romaani „mina"-isik, lähebki õhtul Hamburgi jaama jalgrattameest ootama, aga ta ei tule. Autojuht ootab, ütleme päris hilja õhtuni — ta istub restoranis ja vaatab aknast välja ja ta mõtted käivad edasi-tagasi. Ta näeb kedagi mööduvat — mehel on kiilaspea. Järsku on ta autojuhi mõttes hoopis keegi teine, kel oli ka kiilaspea.

Nii teen ma selgeks terve eestlaste ajaloo, fragmentaarselt. See algab juba aastast 1905, mil mu vanaisa oli Tallinnas tuntud tegelane. Ta nimi oli Peeter Puksman ja ta ei olnud otsekohe revolutsionäär, aga ta varjas oma kodus Lasnamäel tagaotsitavaid revolutsionääre. Tema majas varjul olid nii Kingissepp kui ka Anvelt. Ja minu isa õppis Kingissepa või Anveldi käest matemaatikat.

Ma pakun neid pilte lugejale, kui ma seal istun ja mõtisklen. Seal tuleb järsku sisse üks naine ja ta meenutab mulle Betti Alver'it. Betti Alver oli minu ema lapsepõlvesõbranna — nad on mõlemad Jõgevalt. Järgmiseks tuleb sisse keegi, kes näeb välja nagu Uku Masing. Uku Masing oli minu isa koolivend ja nad olid kirjavahetuses kuni Masingu surmani möödunud aastal.

Selle romaani „mina"-isiku assotsiatsiooni-giid on nüüd Betti Alver. Ta ajab juttu „mina-"isikuga, sorteerib ta elamusi ja noomib teda. Betti on talle kaunis sõbralik „ema"-kuju. Uku Masing selle vastu on päris vaenulik „isa". Kui romaani „mina"-isik näeb Uku't, siis tulevad talle meelde Uku luuletused. Sellega leian endale romaanis võimaluse tõlkida rootsi keelde Uku Masingu luuletusi, neli või viis, mis pole enne kunagi rootsi keeles ilmunud. Nii saab meie suure luuletajaga tutvuda ka rootsi lugeja.

Sel olid isegi omaette tagajärjed. Kui Uku Masing möödunud aastal suri, siis oli see rootsi raadio-uudistes kaks päeva hiljem. Raadios oli temast ja ta loomingust 5-minutiline ülevaade.

Ka ilmus tema nekroloog ühes suuremas rootsi ajalehes, terve lehekülg. Kõik see ei oleks toimunud ilma minu romaanita. Selline kuulsus annab mulle platformi, kust saan mõjustada veel teisigi asju juhtuma.

Kuna ma olen käinud Ameerikas, New Jerseys, siis osa romaanist leiab aset seal. Romaani alguses veab keegi „mina"-isikuga kihla, et mis sa endast õieti mõtled, ei sina oska iial seda lugu seletada. Aga „mina" isik vastab, et ma viin selle ülesande läbi just nagu Herakles Kreeka mütoloogias tegi.

Ja tõeliselt ongi ju nii, et kui sa hakkad uurima, siis on ju Herakles ja Kalevipoeg ja Kristus kõik väga sarnased — seega üks ja sama isik! Seda väidab Felix Oinas ka. Ja see teeb asja huvitavaks — kõik need mehed esinevad minu romaanis oma vägitegudega, kaasa arvatud Gilgamesh. Sündmustiku kaudu on kõik need mütoloogilised vägimehed ära toodud.

Aga sündmustik ise on Eesti sõjaaegne saatus. „Moero" pommitamine näiteks toimub pommilennukite läbi, kes tulevad Stymphal'ist Leedus. Leedus aga pole kohta, mille nimi on Stymphal. See nimi on allegooriline, sest „Stymphal", või „stymphali linnud" olid need kurikuulsad lihasööjad raisakullid, keda Herakles tappis. Ja minu raamatus toimub, et üks „stymphal" tapetakse restoranis, kuid tal on kalkuni ilme ja teda serveeritakse mrs. Datchman'ile „turkey club sandwich'i" nime all. Mrs. Watchmani eesnimi on Deianeira ja see nimi märgib teist Heraklese vägitegu.

Kui sellise mustri järgi kirjutada, siis seisab see lugu väga hästi koos ja näitab, et „Kalevipoeg" oli päris võimas mees. Juttus on isegi küüditamised ka toodud. Samuti see inetu lugu, mis sündis pärast sõda Rootsis, kus anti välja balti sõdureid, neist 6 noort eestlast. Rootslastel on hirmus häbi selle pärast, sest selle otsuse ümber olid lahkhelid väga suured. Rootsi rahvas oli ühel ja valitsus teisel pool, ning lõpuks valitsus võitis, nagu ikka. Antigi venelastele välja need balti sõdurid ja 2000 sakslast veel ka, ilma et venelased oleks neid eriti taga nõudnud.

Rootslastel on muidugi halb südametunnistus, sest nad töötasid ju sõja algupoolel sakslastega koos. Selle halva südametunnistuse maksid sakslased ja baltlased hiljem kinni. Minu romaanis kirjutab „mina" isik oma vanaemale, kes on muuseas ka minu vanaema ja nüüd muidugi ammu surnud — aga ma kirjeldan talle ses kirjas täpselt mis juhtus Rootsis ja mis juhtus teiste eestlastega peale sõda. Seal ma toon statistikat ja igasugust kraami, mida oleks muidu täiesti võimatu rootsi publikule sisse sööta või neid seda lugema sundida."

„See kõlab väga huvitav. Kanada eestlased saavad siis selle raamatuga tuttavaks kui see ilmub eesti keeles?"

„Jah — see tõlgiti minu isa poolt eesti keelde. Isa oskas väga hästi tõlkida. Me tõlkisime ka koos Mati Undi „Sügisballi" rootsi keelde. Kirjastus „Free Press" sõlmis meiega lepingu ja siis tegime selle tõlketöö koos ära. Siis ma nägin, et mu isa oleks võinud end väga hästi ka kirjanikuna elatada — ta oli küllaltki osav keelemees. Ma usun, et tema tõlketöö on päris hea. Alguses kirjutas ta käsitsi, pliiatsiga. Pärast õppis raali kasutama. Laenas mu käest masina ja kirjutas selle abil ümber.

(Järgneb)

Peeter Puide seni trükis ilmunud teosed.

Käbi Laretei filmiosas

Möödunud Toronto filmifestivalil esitati kaasaegsete filmide sektsioonis saksa/soome ühisfilm (1985) „Flucht in den Norden" (Põgenemine Põhjalasse).

Filmi lavastas 1941. a. Soomes sündinud Ingemo Engström, kes on õppinud psühholoogiat, meditsiini ja kirjandusteadust Helsingi ülikoolis, Hamburgis ja filmi ning televisiooniala Münchenis akadeemias. On avaldanud palju artikleid Rootsi ja Soome ajakirjades. Pärast esimest filmi „Kombumees" (1968) on ta lavastanud mitmeid saksakeelseid mängufilme.

„Põgenemine Põhjalasse" süzheeks on lavastaja kasutanud Klaus Mann'i autobiograafilist romaani. Selle tegevus toimub 1933. aasta suvel. Tänapäeva läänesaksa hinnatuim noor näitlejatar Katharina Thalbach mängis Johanna osa, kes põgenes Saksamaalt kui natsid võimule tulid, et ühineda Soome kaudu oma antifashistlike kaaslastega Prantsusmaal. Soomes ta kohtus Ragnari, (eredaimaks peetavat tänapäeva soome teatri- ja filminäitlejat), kellega tekib armuvahekord ja paar liigub Põhja-Soome maastikus kuni Põhja-Jäämereni, elades selle ajaga läbi esimese armumise momendist kuni jahenemiseni kõik vaheastmed.

Soome perekonna emaks on Käbi Laretei, kelle osas oli ettenähtud klaverimängu, kuid keda oli kasutatud ka taustamuusikuna. Film oli saksakeelne, inglis-keelsete alltekstidega; soome teksti puhul see puudus. Film esitati kaks korda, kuid puuduvad teated, kas mõni Toronto kino sõlmis kokkuleppe selle Torontos esitamiseks.

Ivar Ivaski kunstinäitus Helsingis

Helsingi ülikooli raamatukogu retundi galeriis avati neljapäeval, 9. oktoobril Ivar Ivaski kunstitööde näitus. Põhiliselt leidsid seal väljapanemist samad tööd, mis olid esitatud AABS-i konverentsi ajal Wisconsini ülikoolis toimunud näitusel. Seega koosneb näitus Ivaski graafilistest töödest, kollaazhidest, fotodest ning raamatute illustratsioonidest.

Näituse pidulik avamine toimus kella kuue ja kaheksa vahel neljapäeva õhtul, kusjuures Ivar Ivaskit paluti öelda sissejuhatav sõnavõtt, mida ta tegi soome keeles. Loeti ette ka tema luulet, eriti just luuletusi „Verandaraamatust" Juhani Salokannel'i väga õnnestunud soomekeelses tõlkes.

Ivaski kunstinäitus jääb Helsingi ülikooli raamatukogu hoones avatuks kuni 23. novembrini, millal see edasi saadetakse Stokholmi, kus näitus üles seatakse Eesti Majas jaanuari alul.

H. T.

Jürisoo operetis

Stokholmi Operetiansambel tuli 20. septembril Jarlateatris välja järjekordse uuslavastusega, milleks oli Herve „Väike Pühak" (Lilla Helgonet). Lavastas Bernard Krook.

Teatavasti on operetitegevuse taga väsimatu soomlannast operetiprimadonna Anne-Lie Kinnunen, kellel on õnnestunud tegevust käigus hoida juba hulk aastaid. Seekordses lavastuses mängib ja laulab kaasa bariton Mart Jürisoo.

„Väike Pühak" jookseb kuni 23. novembrini.

ILMUS

SAARLASTE ÜHING TORONTOS 1956—1986

Hind $5.— pluss saatekulu 50¢

Hamiltoni koguduse 35. aastapäev

Pastor Nõmmik 10 aastat koguduse õpetajaks

Esimene Eesti Ev.Luteri Usu Kogudus Hamiltonis pühitseb käesoleval aastal oma 35. aastapäeva. Ühenduses selle väärika tähtpäevaga usutles „Vaba Eestlane" koguduse õpetajat Tõnis Nõmmikut kuulmaks lähemalt koguduse minevikust, olevikust ja tuleviku perspektiividest.

Annaksid võibolla kõigepealt põgusa ülevate koguduse tekkeloost?

Esimese eestikeelse jumalateenistuse Hamiltonis pidas piiskopp Karl Raudsepp 30. jaanuaril 1949. aastal. Jätkuvalt jutlustas K. Raudsepp kord kuus kuni tolle aasta detsembrini. Õpetaja August Kivisikk pidas oma esimese jumalateenistuse Hamiltonis Jõululaupäeval 1949. aastal. Kõik teenistused toimusid Pauluse kirikus, kus koguduse õpetajaks oli F. C. Müller.

Vaatamata õpetaja Mülleri vastuseisule hakati 1950. aastal taotlema oma koguduse asutamist. Aprillis 1951 paluti vormilisest Kanada sinodilt luba oma koguduse loomiseks; palvele oli alla kirjutanud 135 eestlast. Luba saabuski 1. juulil 1951, mida loetaksegi koguduse asutamise päevaks. Samal sügisel, 14. oktoobril siirdus kogudus Pauluse kirikust oma praegusesse pühakotta, mis tollal kuulus Kolmainu kogudusele. Hiljem omandasid lätlased selle kiriku.

Õpetaja August Kivisikk valiti koguduse õpetajaks 3. veebruaril 1952. aastal ja õnnistati ametisse 26. mail 1952. Esimese nõukogu esimeheks oli Juhan Pallop. Õpetaja Kivisikk teenis kogudust kuni oma surmani 29. juunil 1976. aastal ja tema matusel määrasid tollane praost Raudsepp ja Kanada sinod mind koguduse hooldajaks. Koguduse õpetajaks valiti mind detsembris 1976. aastal.

Sellega täitub Sinul ju 10 aastat koguduse õpetajana. Oleks huvitav kuulda üht-teist nendest aastatest.

Kuna koguduselt ilmus 20. aastapäeva puhul raamat ja 30. aastapäevaks üsna ulatuslik brozhüür, siis oleks vahest õige vaadelda viimase viie aasta tegevust. Selle aja jooksul on koguduse esimeesteks olnud V. Riimand, V. Gutman; juubeliaastal on esimeheks Ingrid Tamm. Naisringi esinaisteks on olnud I. Kaasik, H. Müür ja juubeliaastal S. Eenlo.

Viis aastat tagasi oli liikmete arv 546, hetkel on see langenud 500-le. Põhjuseks on peamiselt surmajuhtumid (möödunud aastal 20) ja mitmete vanemate koguduseliikmete siirdumine teistesse keskustesse.

Jätkates juttu arvudest oleks huvitav teada mitmendal kohal on Hamiltoni kogudus oma suuruselt teiste eesti koguduste hulgas läänes?

EELK 66-st kogudusest vabas maailmas oleme meie umbes 10-ndal kohal. Kanadas aga neljandal kohal kahe Toronto ja ühe Vancouvri koguduse järel.

Milline oleks umbkaudne suhe koguduse liikmeskonna ja kohaliku eesti ühiskonna vahel?

Arvestan, et Hamiltonis ja selle ümbruskonnas on umbes 600 kuni 700 eestlast — nendest siis oleksid 500 koguduse liikmed. Koguduse liikmeskonnast omakorda 20 protsenti ei toeta koguduse tegevust märkimisväärselt, kuigi nad on koguduse nimekirjas. Seega võiks öelda, et umbes 70 protsenti kohalikust eestlaskonnast kuulub oma koguduse juurde.

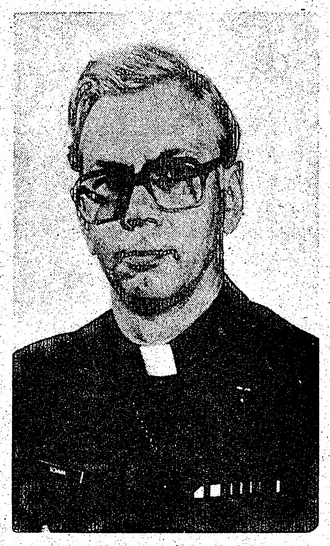

Õpetaja T. Nõmmik sõjaväekaplani vormis

Mõni sõna ehk koguduse tegevusest . . .

Koguduse osast Hamiltoni eesti ühiskondlikus elus võiks mainida, et kiriklast on kujunenud Hamiltoni Eesti Maja. Lisaks kiriklikule tegevusele (piiblitunnid, jumalateenistused, energiliselt tegutseva naisringi koosolekud jne.) kasutavad kiriklat Pensionäride klubi, Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühing, Helletajad, uuesti ellukutsutud eesti kool, taas asutamisel olev skautüksus ja teised organisatsioonid nagu Seedrioru.

Samuti on märgata teatud renessanssi kiriklikus tegevuses. Ristsete arv on tõusnud. Noortel lastevanematel on ilmne tahe lastele edasi anda oma rahvuslikku kuuluvust ja kultuuripärandit.

Arvestades koguduse väiksust on tore nentida, et muusikafondi eestvedamisel (Valve Tali, Eva Rammo) on tehtud märkimisväärset tööd kirikumuusika elustamisel vanade liturgiliste traditsioonide taaselustamisega jumalateenistusel, koraalide varamu täiendamine uute helinditega, kus tõlketöö on olnud Ivar Rammo õlul. Tänutundega peab ka märkima solistide, Norman Reintamme, segakoori ja helletajate osa koguduse muusikalises tegevuses.

Isiklikult oli mulle suureks elamuseks retk Pühale Maale Estonia kooriga ja Jõulu-jumalateenistus seal koos 11 kogudusc liikmega.

Mis oleksid su tuleviku tähised?

Teha oma parim koguduse ja eesti ühiskonna teenimisel. Siia kuulub ka Seedrioru lastesuvekodu. Kogudus on mind lubanud viimasel kolmel aastal seal tegutseda ja ma leian, et see on väga oluline, kuna mul tekib isiklik, varajane kontakt noorte koguduse liikmetega ja nende lastega, millest saab olla ainult kasu tulevikuks. Mõnevõrra raskendavaks asjaoluks on see, et teenin kolme kogudust neljas kohas: Hamiltoni kogudus siin ja Kitcheneris, Jakobi kogudus Torontos ja Royal Beach'is ning Rootsi kogudus Torontos. Neile lisanduvad veel igaaastased külastused eesti koguduste juurde Lõuna-Ameerikas.

Lõpetades oleks põhjust kirja panna juubeliaasta nõukogu koosseis.

Lisaks eelpoolmainitud isikutele töötan koguduse 35. tegevusaastal koos järgmiste toredate inimestega: M. Kraav, F. Kase, E. Landers, L. Saar, V. Aasa, J. Kasper, H. Sepp, I. Jõgi ja A. Till.

Soovides parimat Hamiltoni kogudusele, tema õpetajale, nõukogule ja naisringile lõpetame usutelu õpetaja Tõnis Nõmmikuga. Kogudus tähistab oma juubelit 26. oktoobril piiskopliku jumalateenistusega.

O. K.

UDUSULGTEKID!

Sobiv kink külmadeks öödeks, hind alates $89

* Udusule ja sule segu
* puuvillane esmaklassiline katteriie.
* pikki sulud sulgede liikumise tõkestamiseks.

VÄLJAMÜÜK 10—30% hinnaalandust

UUDIS! Täisvillased antireumatismi vatitekid, padjad, madratsikatted otse Saksamaalt

Pildil olev on koloniaalstiilis. Spetsiaalhind $98

MEIE UUENDAME TEIE VANU UDUSULGTEKKE!

4544 DUFFERIN ST. (lõuna pool Finchi)	665-8855
2311 BLOOR ST. W. (Windermere)	763-7326
1884 KENNEDY RD. (Ellesmere)	297-0359
1615 DUNDAS ST. E. (Whitby Mall, Whitby)	571-1933

Balti rahvaste ÜRO aktsiooni kiirendatakse

Toetusallkirjade kogumine läheb käiku ka Belgias ja Inglismaal

Hiljuti peeti Torontos ÜRO Aktsioonikomitee juhatuse koosolek esimehe L. Leivati juhatusel. Koosolekul arutati aktsiooni jätkamise ja kiirendamise küsimusi. Peale komitee juhatuse liikmete võttis koosolekust juriidilise nõuandjana osa dr. Karl Aun.

ÜRO aktsiooni praegusest olukorrast Kanadas ja teistes maades andis koosolekul ülevaate sekretär E. Salurand, esitades ka mõningaid ettepanekuid aktsiooni jätkamiseks. Toetusallkirjade kogumine ÜRO petitsioonile on käigus Kanadas ja Ühendriikides ja on hiljuti käiku läinud Austraalias. Rootsist on teateid, et seal kavatsetakse aktsiooniga alustada sügisel.

Hiljuti ühinesid aktsiooniga Belgia eestlased. Nagu Eesti Seltsi Belgias esinaine pr. L. Dillie-Lindre Aktsioonikomiteele teatab, peavad nad aktsiooni väga teretulnuks ja tahavad sellele omapoolsete võimalustega kaasa aidata. Kuigi sealne eestlaste arv on väike, loodavad nad suuremat toetust kohaliku pärisrahva hulgast. Eriti tunnevad eestlaste taotlustele kaasa ja on võtnud eestlaste demonstratsioonidest osa sealsed flaamid. Belgiast tuli tagasi sinna saadetud toetusallkirjade korjandusleht 100 allkirjaga ja nad paluvad täiendavalt saata 10 allkirjade-lehte, mida on tehtud.

Inglismaalt palus Inglismaa Eestlaste Ühingu esimees H. Heinastu saata neile 25 korjandusiehte ja suuremal arvul selgituslendlehti.

Kanadas oli allkirjade kogujailt koosoleku ajaks tagasi saabunud 30 toetusallkirjade lehte kokku 2220 allkirjaga. Torontosse on tagastatud korjandusiehti allkirjadega ka USA-st, eriti Floridast. Kanadas on saadetud allkirjade aktsioonile toetuste kogumise lehti saanud organisatsioonidele ja isikutele meeldetuletus, et nad kiirustaksid aktsiooni läbiviimisega ja saadaksid allkirju täis kogutud lehed ja laekunud toetused tagasi Aktsioonikomiteele. Käigus on uue suuremaarvulise aktivistide kaadri koostamine, kes laiendaksid allkirjade kogumise aktsiooni ja viiksid seda eriti ka kanadalaste hulka.

Tegevuskavalises osas esitati mitmeid ettepanekuid aktsiooni jätkamiseks ja kiirendamiseks. Jätkatakse toetusallkirjade kogumist eestlastest kaasaaitajate poolt ja astutakse samme Balti rahvaste ÜRO-aktsiooni tutvustamiseks kanada ajakirjanduses maksuliste kuulutuste kaudu. Trükitakse ka ingliskeelseid lendlehti.

L. Kolk esitas koosolekul pikema lendlehe kava Nõukogude Liidu kuritegude kohta Eestis. Peeti soovitavaks ühise samasuguse lendlehe väljaandmist kõigi kolme balti rahva kohta.

A. Nõmmik esitas kava kiireks allkirjade-korjamise aktsiooniks kodumaalt lahkumise aastapäevaks, 22. septembriks, Torontos Raekoja väljakul. Kuna selleks tähtpäevaks aktsiooni ettevalmistamise aeg jäi liiga lühikeseks, peeti otstarbekohaseks ühine suurem balti aktsioon teostada demonstratsiooniga Raekoja väljakul ÜRO Inimõiguste Deklaratsiooni aastapäeval detsembri algul.

Otsustati astuda mõningaid uusi samme balti rahvaste ÜRO aktsiooni toetamiseks teatud tuntumate Kanada poliitikategelaste käendajaks saamiseks. Mõned heatahtlikud vastused on Kanada parlamendiliikmeilt selleks juba saadud ja see aktsioon jätkub.

Kuldpulm Fort Lauderdale's

21. septembril k.a. pühitsesid Irene ja Hugo Jansen oma abielu 50. aastapäeva. Jansenid on vana-eestlased, kes alul elasid New Yorgis ja nüüd juba paarkümmend aastat Floridas. Nad on tuntud kui tulihingelised rahvuslased ja seltskonnategelased. Jansenite rahvuslik töö on olnud väärtuslik, ometi selle kirjeldamine ei kuulu käesoleva artikli raamidesse. Võiks ainult näitena mainida, et Jansenid olid New Yorgis ühed Eesti Maja asutajaist ja soetajaist. Hiljem, Fort Lauderdales, olid nad ühed E. Rahvusliku Koondise asutajaist ja Hugo oli pikemat aega Koondise abiesimees.

Ei olnud siis ime, et nende tähtsa päeva puhul oli ilmunud kohale palju rahvuskaaslasi juubilaridele austust avaldama. Kuldpulma-pidustused peeti Fort Lauderdale „Anacapri" restorani avaras saalis. Nähtavasti vahuvein tegi inimesi väga jututaks, sest üks kõneleja teise järel astus kõnetooli ja oli ka neid, kes kaks korda kõnet pidasid. Oli kuulda nii mõndagi huvitavat juubilaride elust ja noorpõlvest. Nii oli Irene (nna Kingu) juba enne abiellumist Viljandimaal lugupeetud seltskonnategelane ja mitme organisatsiooni esinaine. Ja kui siis lokkis peaga, sinisilmaline ameerika lennuinsener Hugo Jansen kosja talle tuli, siis järgnesid üsna varsti pulmad. Pulmas oli koos kogu Viljandi eliit. Neid laulatas haridusminister praost Jaan Lattik; see toimus 1936. aastal ja samal aastal asus noorpaar Ameerikasse.

Nüüd on sellest 50 aastat ja „noorpaar" peab kuldpulmi, suurejooneliselt nagu ühele mulgi talutütrele kohane. Fely Hinno, koondise esimehe abikaasa ja Irene hea sõber, kõneldes kõigi koosolijate nimel, kinnitas juubilaridele roosid rinda ja andis üle ühiskingi, üsna tüseda ümbriku rahaga. Hugo Jansen, võttes vastu ümbriku, tänas koosolijaid liigutavate sõnadega ja lausus: „Mina ei tea, kui palju raha on siin ümbrikus, aga meie Irenega otsustasime omalt poolt sama palju raha juurde panna ja me saadame selle annetusena E. Rahvuskomiteele!" Selline teguviis on iseloomustav Jansenitele. Loodame et see ergutab rahvuskaaslasi järeletegemisele. Mida pikem on „V.E.S." suurannetajate nimistu, seda rohkem on võimalik Eesti heaks midagi teha.

Meie, rahvuskaaslased, täname juubilare ja soovime neile veel palju ilusaid ja õnnelikke aastaid.

E. T.

78

PROVIDENT
656-0
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TO
Kinnisvaravah
Esinda
Tiina (Nortma
Tel. kodus 6

OVER 50 YEARS OF GM
HOGA
Chev Olds
5000 Sheppard Ave. E., Scarboro
PAUL J
Müük ja re
Tel. 291-5054, ko

Huvitav ettekanne

Dr. Tõnis Kasvand'i loe

Järjekordne Tartu Instit val, 30. septembril Tartu Co poolt. Dr. Kasvand kõneles des kompuuterite ja inimest olevikus kui ka tulevikus. A valguspiltidega illustreeritud l et teema oli tehniline, oskas kõigile arusaadavalt.

Loeng algas ülevaatega kompuuterite arengust ja kirjeldusega nende võimetest praegusel ajal. Kompuuterite poolt juhitud robotid töötavad juba praegu vabrikutes, nad ei maga, ei nõua puhkust ega palka juurde. Kompuuterite abil on võimalik teha illustratsioone ja filme, õpetada ja treenida, sõda pidada, halvatud inimesi abistada jne.

Lektor rõhutas, et praegu on kompuuterite ajastu alles algastmes. Kui jagada kompuuterite arengut generatsioonidesse, siis praegune ajastu kuulub kolmandasse generatsiooni. Dr. Kasvand oli kaasa toonud iga generatsiooni kompuuterite osi ja praeguse generatsiooni kompuuteri. See demonstreeris näitlikult osade suuruse määratut kahanemist. Selletõttu võis ta käes hoides näidata kompuuterit, millele vastav aparaat, mitte kaua tagasi, oleks täitnud mitu tuba.

Praegu töötavad teadlased üle maailma, aga eriti Jaapanis, neljanda generatsiooni kallal. Olemasolevad kompuuterid on ilma intelligentsita arvestusmasinad, kuid neljanda generatsiooni kompuuteritelt võiks juba teatavat intelligentsi oodata. Kuna inimese aju tegevus on väga erinev kompuuteri konstruktsioonist, pole praegune teadus võimeline masinaid ehitama, mis näiteks kirurgi või isegi mehaaniku aju ja käeliigutuste koostööd imiteeriks. Palju lihtsam on ajutööliste tegevust abistada ja imiteerida.

See viis teema praegusele olukorrale kunstliku intelligentsi (artificial intelligence) alal. Kunstliku intelligentsi eelkäijad on eksperdi-süsteemid (expert systems). Pole vaja muud kui anda kompuuterile reeglid, faktid ja trükimasin. Kui reeglid on

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
REALTOR
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

Huvitav ettekanne kompuuteritest

Dr. Tõnis Kasvand'i loeng Tartu College'is

Järjekordne Tartu Instituudi loeng peeti kolmapäeval, 30. septembril Tartu College'is dr. Tõnis Kasvand'i poolt. Dr. Kasvand kõneles oma laiahaardelises ettekandes kompuuterite ja inimeste koostööst nii minevikus, olevikus kui ka tulevikus. Arvukas kuulajaskond jälgis valguspiltidega illustreeritud loengut ilmse huviga. Olgugi et teema oli tehniline, oskas lektor oma mõtteid esitada *kõigile arusaadavalt.*

Loeng algas ülevaatega kompuuterite arengust ja kirjeldusega nende võimetest praegusel ajal. Kompuuterite poolt juhitud robotid töötavad juba praegu vabrikutes, nad ei maga, ei nõua puhkust ega palka juurde. Kompuuterite abil on võimalik teha illustratsioone ja filme, õpetada ja treenida, sõda pidada, halvatud inimesi abistada jne.

Lektor rõhutas, et praegu on kompuuterite ajastu alles algastmes. Kui jagada kompuuterite arengut generatsioonidesse, siis praegune ajastu kuulub kolmandasse generatsiooni. Dr. Kasvand oli kaasa toonud iga generatsiooni kompuuterite osi ja praeguse generatsiooni kompuuteri. See demonstreeris näitlikult osade suuruse määratut kahanemist. Selletõttu võis ta käes hoides näidata kompuuterit, millele vastav aparaat, mitte kaua tagasi, oleks täitnud mitu tuba.

Praegu töötavad teadlased üle maailma, aga eriti Jaapanis, neljanda generatsiooni kallal. Olemasolevad kompuuterid on ilma intelligentsita arvestusmasinad, kuid neljanda generatsiooni kompuuteritelt võiks juba teatavat intelligentsi oodata. Kuna inimese aju tegevus on väga erinev kompuuteri konstruktsioonist, pole praegune teadus võimeline masinaid ehitama, mis näiteks kirurgi või isegi mehaaniku aju ja käeliigutuste koostööd imiteeriks. Palju lihtsam on ajutööliste tegevust abistada ja imiteerida.

See viis teema praegusele olukorrale kunstliku intelligentsi (artificial intelligence) alal. Kunstliku intelligentsi eelkäijad on eksperdi-süsteemid (expert systems). Pole vaja muud kui anda kompuuterile reeglid, faktid ja trükimasin. Kui reeglid on hoolikalt välja töötatud ja faktid õiged, võivad tulemused olla väga kasulikud.

Lektor demonstreeris seda mängude abil ja andis ülevaate tarvitusel olevatest süsteemidest. On olemas programm MYCIN, mis kõigepealt küsib haiguse sümptoome ja siis diagnoosib haiguse. Lisaks soovitab programm arstimi, arstimi hulga ja tarvitamise sageduse. Samuti on olemas reisibüroo, geoloogia ja mitmeid teisi programme. Nad kõik töötavad tarvitades kompuuterile sisse söödetud reegleid ja fakte. Näiteks on haiguste diagnoosimise programmi salvestatud umbkaudu 100,000 fakti.

Tehniline revolutsioon, mis algas juba paarsada aastat tagasi, on musklijõu tarvitamise peaaegu täielikult asendanud masinatega. Praegu on käimas mõistuse asendamise revolutsioon, mis liigub palju suurema kiirusega kui eelmine. Varsti pole meil kellelgi enam tarvis töötada. Masinad töötavad, arstivad ja isegi peavad sõda. „Tulevik on huvitav, kui me ainult vahepeal maailma õhku ei lase", lõpetas dr. Kasvand oma loengu.

Enne loengu algust saime järgnevad andmed lektori senisest elukäigust.

Dr. Kasvand on sündinud Tallinnas aastal 1930. Tema haridusteed saab kokkuvõtlikult kirjeldada — algkool Eestis, gümnaasium Rootsis, ülikool Põhja-Ameerikas. Dr. Kasvand algas oma erialalisi õpinguid Toronto ülikoolis, kus ta ka saavutas magistri-kraadi elektriinsenerina. Peale seda täiendas ta ennast kaks aastat kompuuterite alal kuulsas MIT's (Massachusets Institute of Technology), omandas doktorikraadi Vancouveri ülikoolis ja peale seda töötas stipendiaadina Inglismaal Southampton'is. Aastal 1964 tõi tee lektori jälle Kanadasse tagasi — seekord Ottawa'sse, National Research Council'i teenistusesse. Seal on ta töötanud praeguseni. Vahepeal saatis NRC dr. Kasvand'i kaheksaks kuuks Jaapanisse. Selle aasta oktoobris läheb lektor Pariisi, rahvusvahelisele mustrite äratundmise (pattern recognition) konverentsile, kus ta esineb kahe ettekandega.

Jaapanis olles tegi lektor huvitava tähelepaneku. Nimelt leidis ta, et jaapani ja eesti keel on grammatiliselt ja lauseehituselt väga sarnased. Selletõttu, kui tõlkida sõna-sõnalt eesti keelest jaapani keelde, on suurem osa tõlkest täielikult arusaadav.

TKO

Gaid- ja skautmaleva orienteerumispäev ja noortejumalateenistus

Laupäeval, 1. novembril 1986 toimub noortemalevate orienteerumispäev Toronto High Park'is. Kogunemine pargi idaosas, sissekäik Bloori tänavalt. Registreerimine kell 10.00—10.30. Start kell 11:00. Osa võtavad hellakesed, hundud, gaidid, skaudid, vendurid, vanemgaidid ja vanemskaudid. Vanemad on teretulnud orienteerumist jälgima. Pargis on head parkimisvõimalused.

Pühapäeval, 2. novembril kell 11.00 hommikul toimub Vana-Andrese kirikus noortejumalateenistus. Skautlikel noortel ilmuda vormis. Kõik kaasmaalased on kutsutud.

Eesti Skautide Malev Kanadas
Eesti Gaidide Malev Kanadas

KAI KÄÄRID
MAALID MÜÜGIL suures valikus.
Helistage ette 225-5595
390 Princess Ave., Willowdale

Seedrioru loosimise teadaanne

Seedrioru Suviharja peol, 5. juulil, s.a., läbiviidud toetustähtede loosimisel osutus võitjaks loos nr. 0688.

Seedrioru juhatus tänab kõiki toetustähtede levitajaid ja ostjaid, kes sellega on aidanud meie laste Suvekodu majanduslikku vajadust parandada ja meie noorsoos eestluse alalhoidu kindlustada.

Juhatus soovib õnnelikule võitjale, et tema uus „Microwave" ahi toodab maitsvaid küpsiseid.

Seedrioru juhatus

TÄHELEPANU!
Parkway Baker'i tooteid on nüüd saadaval ka BROADVIEW DELICATESSEN'i äris, 141 Danforth Ave.
Parkway Bakery
127 Manville Rd. Unit 14
Scarborough — Tel. 751-0066

Lilleäri Torontos vajab
äriteenijat
Inglise keele oskus vajalik. Informatsiooniks helistada 466-1502 — küsida INTA

Parema teeninduse huvides

Muudatus Vaba Eestlase ilmumisaegades

Parema postiteeninduse huvides muutuvad Vaba Eestlase ilmumise päevad. Senine kolmapäevane leht ilmub nüüdsest peale teisipäeval ja reedene leht neljapäeval. Väljaandjad loodavad, et selle muudatusega paraneb postiteenindus nii, et tellijad saavad mõlemad ajalehe numbrid sel nädalal kui need ilmuvad.

Vaba Eestlase toimetus ja talitus on nördinud nendest õigustatud kaebustest, mis saabuvad lehe tellijatelt posti hilinemise pärast. Raske on kuulda nurinaid, mille vältimiseks kõik võimalik on tehtud. Peaks olema arusaadav, et kõige rohkem kannatavad lehe hilinemise pärast just selle toimetajad ja väljaandjad. Ajalehe töö nõuab kiiret tegutsemist, et informatsioon, teated ja kuulutused saabuksid lugejaile võimalikult kiiresti. Pärast seda kui leht on valmis ja postile antud, ei saa meie oma kiirusega enam midagi parata. Postiteenindusel ei ole meie lehega kiiret — nad töötavad selles aeglases rutiinis, mis praegu iseloomustab Kanada posti.

Sellest tingitult saabub nädala esimene leht (heal juhul) tellijatele kätte millalgi nädala jooksul. Teine leht jääb aga järjekindlalt järgmisse nädalasse. Paljud teated ja kuulutused selles lehes ei ole enam kellelegi kasuks — sündmused on möödunud.

Mõne kuu eest alustasime lehe varustamist ingliskeelse postitamise ajamärkusega, et sellega moraalselt mõjutada neid, kes lehe hilinemist põhjustavad. Raske on ütelda, kas see on mingil määral mõjunud. Igatahes on asjaajamises postivalitsusega igal meie lehel peal tõend, mis näitab posti panemise ja kätte toimetamise ajalist vahet.

Katselise muudatusega väldime ajalehe teise numbri jäämist nädalalõpul sorteerimisele. Post seisab laupäeval ja pühapäeval. Samal ajal tahaks aga tellija lehte lugeda. Loodame, et muudatus toob paremuse lehe kättesaamisel.

Kuulutused

Ilmumise aja muudatusega ühenduses muutuvad ka kuulutuste vastuvõtmise ajad. **Teisipäevase** kuupäevaga ilmuva lehe numbrisse võetakse kuulutusi vastu kuni **reede hommikul kella 10-ni. Neljapäeval** ilmuva lehe jaoks tulevad kuulutused sisse anda hiljemalt **teisipäeva hommikul kella 10-ks.** Samad ajad kehtivad ka kiriku-teadetele.

CARSTENS
Art & Gifts
Taani käsitöö-äri
Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist.
Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.
2217 Danforth Avenue (ida pool Woodbine Subway'd)
Telefon 690-1897
Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E., 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen
Värsked saadused iga päev —
Kõik delikatessid saate meilt
Äri avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

Spiooni väljavahetamise asjus

Lisatud on faksiimile N. Eesti ajalehest „Rahva Hääl", kus kaks väiketeadet asja nagu möödaminnes ära seletavad. Daniloffi-afääri kohta ei ole me selles lehes rohkem kommentaari näinud.

TAGASI KODUMAALE

Vastavalt Ameerika poolega saavutatud leppimusele on USA-s kinni peetud ÜRO sekretariaadi töötaja G. F. Zahharov (NSV Liit) vabastatud ja pöördub tagasi kodumaale.

(TASS)

SAADETI NSV LIIDUST VÄLJA

Ameerika ajakirja «U. S. News and World Report» korrespondent N. Daniloff, kes, nagu juba teatatud, oli Nõukogude kompetentsete organite poolt lubamatu tegevuse eest kinni peetud, saadeti 29. septembril Nõukogude Liidust välja.

(TASS)

North York Art Council'i kunstinäitus

Kunstinäitus „Open Showcase '86" toimub 15.—26. oktoobril, esmaspäevast reedeni kell 12—6 p.l. ja laupäeval-pühapäeval 1—5 p.l. „Gallery NYAC" ruumes, 7 Edithvale Dr. off Finch Ave. ½ miili Yonge tänavast läänes. Väljapanekuid paljude tuntud ja ka tundmatute kunstnike poolt. Rohkema info saamiseks helistage NYAC — 225-4486.

Õiendus

Kirjavahemärkide tähtsusest annab kujuka näite üks puuduv koma VE nr. 72, lk.8 ilmunud artiklis „Filatelistlik suurteos", kus sissejuhatava lõigu eelviimane lause peaks olema: „Käsiraamatu koostamine võttis kolm aastat, kauem kui oli algul plaanitsetud." Toimetus palub viga lahkelt vabandada.

Teadaanne pedagoogidele

Eesti Õpetajate Ühing Kanadas korraldab pühap., 9. novembril s.a. kell 12 päeval Eesti Maja klassiruumis koosoleku kohvilauaga. Referaat. Kõik pedagoogid kutsutud. Teadet palume võtta kutsena.

Õpetajate Ühingu juhatus

T.E.S. Täienduskoolide väljaandel ilmus

Salme Raatma lasteraamat

LUMEKUNINGANNA

ja teisi jutte lastele.

Hind $5.00

Saadaval „Vaba Eestlase" talituses, teistes eestikeelsete raamatute müügikohtades ja kooliõhtutel Toronto Eesti Majas.

San Francisco Seenioride Klubist

SAN MATEO: S. F. Seenioride Klubi aiapidu toimus septembri kuu alul abielupaar Jaanide mugavas kodus. Klubi on tegutsenud kolm aastat, liikmeid on praegu ligemale nelikümmend. Igakuistele kokkutulekutele lisaks meeldib Klubi liikmetele organiseeritult reisimine. On käidud Nevadas „õnne proovimas", Hearst'i lossis vaatamisväärsustega tutvumas ja nüüd on kavas Lõuna-Kalifornia eestlastele küllasõit osavõtuga San Clemente Pargis toimuvast kokkutulekust pühapäeval, 26. oktoobril.

Kaisa Randpere asjus

Lisatud fotol näete Ontario Provintsi parlamendiliiget Earl Rowe'd jutlemas Kanada välisministri Joe Clarkiga — ukrainlase Kaisa Randpere asjus. Ilmselt ei ole mees viitsinud nende idamaarahvaste vahetegemist ära õppida. Earl Rowe on Ontario parlamendi Simcoe piirkonna esindaja ja tema lehetoimetusele saadetud brošüür on mõeldud eestlaste häälte tagamiseks — ainult et rahvused läksid veidi segamini.

FREE KAISA RANDPERE

It's hard to believe that in 1986 governments will hold children for ransom. But that is the situation facing Leila and Valdo Randpere, two Ukrainians who want to live in freedom in Canada, but whose child Kaisa is being held by the Soviet Union.

As a member of the committee that is working to unite the Randpere family I have taken their case to External Affairs Minister Joe Clark, as well as to the Premier of Ontario.

It's not easy to persuade a government that is willing to hold children for ransom that it is doing wrong, however public pressure to reunite Kaisa with her parents is growing. And public pressure, which has been successful in freeing other victims of Soviet injustice, will help ensure that the Randpere family has the chance to live in freedom together.

Earl explains the plight of the Randpere family to the Rt. Hon. Joe Clark, Minister for External Affairs.

„Tshernobõli orjad"

Selle pealkirja all (The slaves of Chernobyl) kirjutab USA ajalehes „The Washington Times" selle lehe peatoimetaja ja hästituntud publitsist Arnaud de Borchgrave:

„Kesköö. Taotakse ukse pihta. Miilits tormab sisse ja haarab kinni süütu mehe, talle isegi mitte riietumiseks aega andes. Selline stseen kordub kes teab juba mitmendat miljonit korda pärast Nõukogude rezhiimi kehtestamist aastal 1917. Kui ohver on usklik või on rezhiimi kritiseerinud, teab ta oma kinnivõtmise põhjust. Kuid nagu Aleksander Solzhenitsõn on oma vapustavas teoses „Gulaagi arhipelaag" kinni naelutas, arreteeriti sadu tuhandeid inimesi mitte mingil põhjusel — lihtsalt sellepärast, et taheti teostada terrorit ja sundida rahvast sõnakuulelikkusele.

Sellised koshmaarid — halvad unenäod — ei ole kahjuks mitte ainult minevikusündmused. Hiljuti haaras nõukogude miilits kinni 200 kuni 300 eestlast „tihti öösel", nagu ütleb sealne reporter Tõnis Avikson, kelle artikkel isegi ilmus kohalikus Eesti ajalehes. Miilits saatis kinnivõetud Tshernobõli, kus nad rakendati „puhastustöödele" selles radioaktiivsuse tõttu väga hädaohtlikus piirkonans.

Avikson kinnitab, et paljud orjatöölised on hirmunud — nad kardavad, et radioaktiivsus teeb neid steriilseiks ja muretsevad et „äsjased abieluplaanid poissmeeste puhul või perekonna-asutamise plaanid värskete naismeeste puhul võivad sellises segaduses-olevas maailmas kergesti viltu minna".

Ühes teises teates väidetakse, et kaunis suur arv eestlastest olevat töökohal haigestunud ja nad olevat seetõttu koju saadetud.

Kui Hitler „andis" Stalinile tookordse iseseisva Eesti aastal 1940, oli kohalik rahvastik 90 protsenti eestlased. Nüüd on N. Liit Eestit tublisti „venestanud"; seesama on toimunud naaberriikides Lätis ja Leedus. Tuhandeid baltlasi on küüditatud Siberisse, kuna samal ajal on toodud sisse venelasi, valgevenelasi ja ukrainlasi. Ka selle viimase „küüditamisaktsiooni" puhul Tshernobõli võib ehk vaielda, et eestlasi ei saadetud Tshernobõli nende hävitamiseks, vaid ainult tööpanuseks. Kuid ilmne on, et Moskva ei paista hoolivat, mis neile juhtub.

Läänemaade kommentaatorid kinnitavad meile, et Mihhail Gorbatshov on „reformer", kelle edukust uus-stalinistid takistada püüavad. Tegelikult on Tshernobõl Gorbatshovi esimene suurem kriis ja kuidas ta seda lahendab näitab meile, et kui ta uus-stalinlistlikke meetodeid põlgab, siis asendab ta neid kuulsa natsi Josef Mengele meetoditega.

KIRIKUD

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 26. okt. kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulavad Ülo Lindström ja Raul Pumber. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õ. ingliskeelne PEREKONNAÕHTU. Kõneleb Toomas Rüdmik, lauluettekandeid ja kohvilaud.

Evangeeliuminädal 29. okt.—2. nov. Külaliskõneleja pastor Valdeko Kangro. Laulu ja muusika ettekandeid. Jumalateenistused järgnevalt: kolmap., 29. okt. kell 7.30 õ., neljap., 30. okt. kell 7.30 õ. ja laup. 1. nov. kell 7.30 õ. Pühap., 2. nov. kell 3 p.l.

Teadaanne malehuvilistele

Toronto Eesti Maleklubi kohtamiskohaks on Eesti Maja. Lähema info saamiseks helistada: Helmut Aavik, 423-2359, Jüri Elken 921-1155 või Lembit Joselin, 698-4426.

Tervishoiuministeeriumi uus meditsiini-programm

Ontario provintsi tervishoiuminister Murray Elston teatab, et tema ministeerium korraldab väljaõppe-programmi välismaistele arstidele. Programm kestaks vähemalt 36 nädalat kohalikes õppehaiglates ja pärast seda oleks kursuse edukalt lõpetanud välismaiste ülikoolide kraadiga arstidel võimalus internidena Ontario hospidalides tööd leida. Kvalifikatsioonidega välismaalastel on selle tarvis võimalik saada ka stipendiume.

Metro Toronto ja Piirkonna Alalhoiu-Ameti kutse

Kõikidele loodusehuvilistele, kes soovivad osa võtta organiseeritud jalutuskäikudest 16.—26. oktoobrini, kella 10—4 vahel, pakutakse võimalust seda teha „Kortright Centre of Conservation" maa-alal. See keskus asub kolm kilomeetrit nr. 400 maanteest ja Canada Wonderland'ist lääne pool, Major Mackenzie Drive'ist lõunasse, Pine Valley Drive'il. Rohkema info jaoks palutakse helistada numbril 661-6600.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 22. okt. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND ainel Ap. tegude raamat.

Pühapäeval, 26. okt. kell 11 homm. USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Laulab naisansambel.

Kolmapäeval, 29. okt. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND ainel Ap. tegude raamat.

Pühapäeval, 2. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS ISSANDA LAUAGA. Teenib E. Saraoja.

Teisipäeval, 4. nov. kell 11 homm. PALVUS.

Kolmapäeval, 5. nov. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND ainel Ap. tegude raamat.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS 26. oktoobril kell 11 hommikul. Vanematepäev. Teenib õp. A. Taul. Cantate Domino R. Toi juhatusel esitab Martin Lutheri laule. Armulaud. Pühapäevakool. Leeritund.

KOOSVIIBIMINE KOHVILAUAS pärast jumalateenistust all saalides. Tooge oma vanemad ja eakad sõbrad kirikusse! Kes vajavad transporti, teatada kantseleisse!

PIIBLITUNDE ei toimu 26. oktoobril ja 2. novembril.

Reformatsiooni päevad 29. okt.—2. nov. Peab õp. T. Vaga Vancouverist. Kolmapäeval, 29. okt. kell 2 p.l., neljapäeval 30. okt. kell 2 p.l., reedel, 31. okt. kell 7 õ.

Ristiusu Eestisse tuleku 800 a. juubeli JUMALATEENISTUS pühapäeval, 2. nov. kell 11 homm. Jutlustab õp. T. Vaga. Leerieelsed.

NÄITEMÜÜK pärast jumalateenistust.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeva hommikuti kl. 9.30—12 ja neljapäeva õhtuti kl. 6—8: õp. Taul. Õp. Heinsoo on kiriku juures esmaspäeviti, teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 10 h.—4 p.l.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 26. okt. kell 10.15 homm. pühapäevakool täiskasvanutele ja noortele, kell 11 homm. lastele.

Kell 11 homm. usupuhastuspäeva JUMALATEENISTUS. Perekond Jaan Andrelleri tervitamine. Kõneleb K. Medri: „Uus süda", meeskoor, pasunad. Kell 6 õ. „Viimase aja sündmused Piibli valgel", K. Raid, ekraani kasutus.

OMA HEAD EMA, VANA

sün
su

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 26. okt. kell 4 p.
LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMA
LATEENISTUS. Pärast jumala
teenistust kohvilaud ja kogudus
käsitööringi „väike loterii". Ju
malateenistusel ja kohvilauas s
list Liina Purje-Lepik.

Pühap., 2. nov. kell 11 homm
EESTI GAIDIDE ja SKAUT
DE MALEVATE ühine JUMA
LATEENISTUS gaider Liis Ju
ke mälestuseks.

Pühap., 9. nov. kell 2 p.l. ko
guduse iga-aastane loterii. Ju
malateenistust ei ole.

Pühap., 16. nov. kell 1
homm. pühapäevane JUMALA
TEENISTUS. Pärast jumalatee
nistust akordionide orkest
kontsert kiriku ülemises saalis.

Pühapäevakool ja leerieelse
grupp alustab tööd 19. okt. kl
11 homm.

Koguduse segakoori harjut
sed igal esmaspäeval kell 6.30

Õpetaja kõnetunnid teisipäev
kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti k
la 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud nelj
päeviti kella 10 homm. kuni kel
4 p.l.

**TORONTO KOLMAINU EEST
EV.-LUT. USU KOGUDUS**

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa
jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kanteleis, telefon 921-9417

Koguduse 34. aastapäeva JU
MALATEENISTUS on pühap
2. nov. kell 3 p.l. Jutlustab kül
lisena emeeritus praost O. Puhr
Laulab koguduse ansamb
Kohvilaud.

Õpetaja kõnetunnid on iga ku
teisel esmaspäeval kella 6—8
kiriku kantseleis.

OMA HEAD EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

TINA PETERS'it

sündinud 16. jaanuaril 1888 Saaremaal
surnud 15. oktoobril 1986 Torontos

leinab kurbuses ja tänumeeles

HELGI OTS laste ja nende perekondadega

Armast

TINA PETERS'it

mälestavad kurbuses

LAINE
JUTA
USA perekonnaga
KRISTINA abikaasaga

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 26. okt. kell 4 p.l. LÕIKUSTÄNUPÜHA JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust kohvilaud ja koguduse käsitööringi „väike loterii". Jumalateenistusel ja kohvilauas solist Liina Purje-Lepik.

Pühap., 2. nov. kell 11 homm. EESTI GAIDIDE ja SKAUTIDE MALEVATE ühine JUMALATEENISTUS gaider Liis Juske mälestuseks.

Pühap., 9. nov. kell 2 p.l. koguduse iga-aastane loterii. Jumalateenistust ei ole.

Pühap., 16. nov. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Pärast jumalateenistust akordionide orkestri *kontsert kiriku ülemises saalis.*

Pühapäevakool ja leerieelsete grupp alustab tööd 19. okt. kell 11 homm.

Koguduse segakoori harjutused igal esmaspäeval kell 6.30 õ.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Koguduse 34. aastapäeva JUMALATEENISTUS on pühap., 2. nov. kell 3 p.l. Jutlustab külalisena emeeritus praost O. Puhm. Laulab koguduse ansambel. Kohvilaud.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

Meist lahkunud armast sugulast ja sõpra

ALIINE VAHTRA't

mälestavad

ELFRIEDE ONNO
THOMAS ONNO perekonnaga
PETER ONNO perekonnaga
JULIUS VÄHI perekonnaga
LILLY ja AUGUST PUUSAAR
MANIVALD TURRO
LINDA VAHTRA
HELVI ja TIINA RÜNKLA

Armast õde

SALME MEIUSI't

neiuna KUBJA

sündinud 26. juulil 1907 Emmaste mõisas, Hiiumaal
surnud 6. oktoobril 1986 Stokholmis, Rootsis

mälestavad leinas

AUGUST KUBJA
ELISE LINGU
õde LIISBET ÜKSIK perekonnaga kodumaal

Armast

TEREESE VUKS'i

mälestab kurbuses

EESTI KODU PERE

Armast sugulast

MIHKEL WIDRIK'ut

mälestab leinas

perekond KÕRGEMAA

Leinateateid

Rootsis Göteborgis suri 4. septembril Paul Pernits, sündinud 28. oktoobril 1912 Haras.

Rootsis Stokholmis suri 27. augustil Johannes Molnik, sündinud 27. jaanuaril 1904 Paides.

Rootsis suri 5. septembril Juhan Avara-Eggel, sündinud 30. septembril 1911.

Austraalias Perthis suri 11. septembril Anette Helene Helmar, neiuna Roodeman, sündinud 31. oktoobril 1896 Eestis.

Austraalias suri 3. septembril Kaljo Linde, sündinud 9. veebruaril 1931.

Austraalias Adelaide'is suri 5. septembril Lydia Dagmar Talmet, sündinud 14. juunil 1915 Tallinnas.

Austraalias Sydneys suri 14. septembril Aksel Helmut Palgi, sündinud 31. jaanuaril 1902 Virumaal.

ARSTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
aastas $62.— pluss saatekulu $45.—, kokku $107.—
poolaastas $34.— pluss saatekulu $23.—, kokku $57.—
veerandaastas $18.— pluss saatekulu $11.50, kokku $29.50
USA-s:
aastas $62.— pluss saatekulu $49.—, kokku $111.—
poolaastas $34.— pluss saatekulu $25.—, kokku $59.—
veerandaastas $18.— pluss saatekulu $13.—, kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... sünjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....
.....
.....
.....

Nr. 78

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

mapäeval, 22. okt. kell 6 IBLI-PALVETUND ainel egude raamat.
apäeval, 26. okt. kell 11 . USUPUHASTUSPÜHA ALATEENISTUS. Teenib raoja. Laulab naisansam-

lmapäeval, 29. okt. kell 6 IBLI-PALVETUND ainel egude raamat.
apäeval, 2. nov. kell 11 . JUMALATEENISTUS NDA LAUAGA. Teenib raoja.
isipäeval, 4. nov. kell 11 . PALVUS.
imapäeval, 5. nov. kell 6 IBLI-PALVETUND ainel egude raamat.

LK PEETRI KOGUDUS
Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

t Andres Taul. Tel. 483-4103
kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi
UPUHASTUSPÜHA JUATEENISTUS 26. oktoob- 11 hommikul. Vanemate- Teenib õp. A. Taul. Can- Domino R. Toi juhatusel Martin Lutheri laule. laud. Pühapäevakool. Lee- d.
OOSVIIBIMINE KOHVIAS pärast jumalateenistust saalides. Tooge oma vane- ja eakad sõbrad kirikusse! vajavad transporti, teatada seleisse!
IBLITUNDE ei toimu 26. obril ja 2. novembril.
eformatsiooni päevad 29. —2. nov. Peab õp. T. Vaga couverist. Kolmapäeval, 29. kell 2 p.l., neljapäeval 30. kell 2 p.l., reedel, 31. okt. 7 õ.
istiusu Eestisse tuleku 800 a. peli JUMALATEENISTUS apäeval, 2. nov. kell 11 hm. Jutlustab õp. T. Vaga. rieelsed.
NÄITEMÜÜK pärast jumalanistust.
PETAJATE KÕNETUNNID mapäeva hommikuti kl. 9.30 2 ja neljapäeva õhtuti kl. 6 8: õp. Taul. Õp. Heinsoo on iku juures esmaspäeviti, teisiviti ja neljapäeviti kl. 10 h. 4 p.l.
KANTSELEITUNNID teisipäei kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti 12—3 päeval.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.
Pühap., 26. okt. kell 10.15 omm. pühapäevakool täiskasvautele ja noortele, kell 11 omm. lastele.
Kell 11 homm. usupuhastusäeva JUMALATEENISTUS. crekond Jaan Andrelleri tervamine. Kõneleb K. Medri: „Uus ida", meeskoor, pasunad. Kell õ. „Viimase aja sündmused iibli valgel", K. Raid, ekraani asutus.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 21. oktoobril 1986 — Tuesday, October 21, 1986

VALVEARST NÄDALALÕPUL

25. ja 26. oktoobril
dr. M. Leesment, tel. 481-6834
1. ja 2. novembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777
8. ja 9. novembril
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777
15. ja 16. novembril
dr. H. Tari, tel. 224-0402

Kuhu kadus . . .

(Algus lk. 1)

sutavad nad kadunud rahasumma probleemi temast lahti saamiseks. „Miks nad just nüüd asja üles võtsid, kui minister Flora McDonald ise kohal ei olnud?" kaebavad liberaalid.

Ka konservatiivne poliitiline kommentaator Bob McDonald nõuab Juneau vallandamist. Oma „Toronto Sun-is" avaldatud artiklis kirjutab ta, et enne ametist tagasi astumist kinnitas endine peaminister Pierre Elliot Trudeau oma vana sõbra Pierre Juneau CBC presidendiks järgmiseks seitsmeks aastaks, teades et hoolimata konservatiivide valimisvõidust jätkab Juneau senist Riigiringhäälingu vasakpoolset poliitikat.

Eestlasi tohiks huvitada, et CBC lükkas tagasi maksulised kuulutused, mida Markus Hess ja Musta Lindi Päeva komitee püüdsid Ringhäälingusse (nii raadio- kui telesaadetesse) sisse panna, öeldes et need on liiga ühekülgsed ja kontroversiaalsed.

Parlamendiliige Paul McCrossan nõuab Juneau vallandamist.

RISTSÕNA NR. 1312

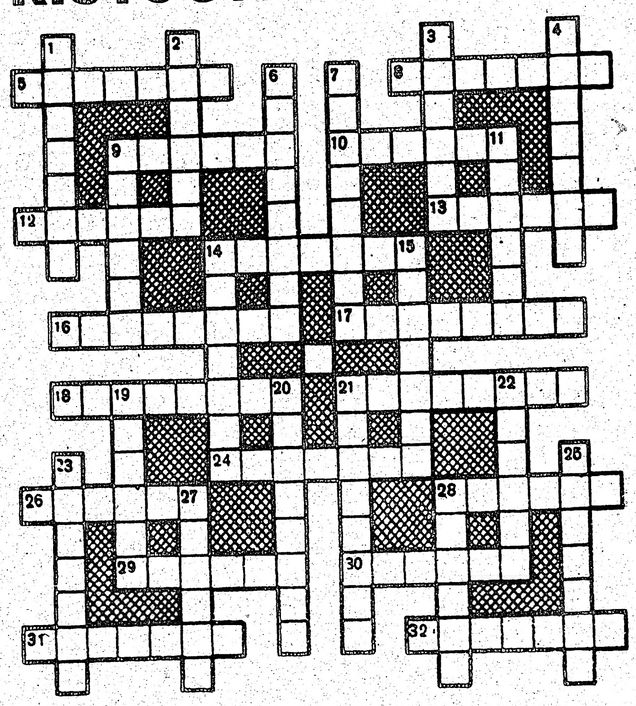

Põikread: 5. Aurivi kahel pool teed, 8. Linn, mis enam ei kuulu Eesti alla, 9. . . . päev — tähtpäev kalendris, 10. Riigi esindaja, 12. Naiste riietusese, 13. Laevaomanik, 14. Lastehaigus, 16. Kägu, 17. Mõõteriist, mida kasutavad meremehed ja astronoomid, 18. Maailmakuulus teadlane, 21. Suur kuju Eesti koolide ajaloos, 24. Etteütlus, käsk, 26. Tihe mets, 28. Kasulikud teod, 29. Mitte otsene, 30. Millegi täiuslik kehastus, 31. Kattekiht keraamilistel esemetel, 32. Vähe, natuke.

Püstread: 1. Õpilase keelatud „abiline", 2. Puuvili, 3. Liigub palju õhus, 4. Restoran, vanemas keeles, 6. Liiklusteed, 7. Musta merd Marmara merega ühendav väin, 9. Eesti novellikirjanik, 11. Riik Aafrikas, 14. Liikumist võimaldav ühenduskoht, 15. Kõrgema riigivõimu määrus, 19. Noor inimene, 20. Mütoloogiline olend, 21. Kurbloolus, 22. Kirjandusteos, 23. Liikuv valvesalk, 25. Mitte paks, 27. Kõigile tuntud, 28. Iisraeli kuningas Vanas Testamendis.

SÕDALASE RISTSÕNA LAHENDUS

Põikread: 1. Sarviku sulased, 12. Ime, 13. Ärtu, 15. Paki, 16. Oie, 17. Nobless, 19. Etui, 23. Ont., 24. Ira, 25. Grete, 26. Alam, 27. Oo, 28. Menu, 29. Enamlane, 31. Semu, 32. Slovakkia, 33. Gas, 36. Äro, 37. Um, 39. Enim, 41. Na, 42. Edor, 43. Irv, 45. Granaat, 47. Nugiseks, 48. Orto, 49. Ei, 50. Sinel, 52. Pärnus, 53. Seatud, 56. Leeman, 59. JR, 61. Alarm, 63. Oivalise, 65. Kolonel, 67. Kaerma, 70. Maitla, 72. Laaman, 73. Kuusela, 74. Leegi.

Püstread: 1. Sinimägedes, 2. Amores, 3. Rebane, 4. Välgumärgi, 5. Uustalu, 6. Spee, 7. Lk, 8. Ai, 9. Soome, 10. Eino, 11. Detonaator, 14. Tsensor, 18. Ere, 20. Talve, 21. Ulaan, 22. Ian, 30. Ti, 32. Kino, 34. Adniel, 36. Sousa, 36. Riin, 38. MG, 40. Maru, 41. Nats, 44. Vello, 46. Aarma, 51. Edsel, 52. Peiker, 54. Trois, 55. Um, 57. Evald, 58. Al, 58a. Nimme, 60. Rein, 61. Akt, 62. Ala, 64. Saag, 66. La, 68. Eal, 69. Rae, 70. Mu, 71. Te.

KONDOMIINIUMID MÜÜGIKS

Meie võtame sooviavaldusi 1 või 2 magamistoaga kondomiinium-korteritele Thunder Bays.

Informatsioon:

Thunder Bay Finlandia Center Inc.
109 Secord St. Thunder Bay, Ont. P7B 3C8
Tel. (807) 344-5465

AVATI UUS SOOME ÄRI

NORDIC

Avamise puhul pakutakse saia ja kohvi kuni oktoobri lõpuni.

20. dets. loositakse klientide vahel välja soome stiili

SÖÖGITOA-MÖÖBEL

ERILINE MÜÜK: 200 paari Nokia kummisaapaid naistele hulgimüügi hindadega.

UUSI TOOTEID: soome fruktoos-suhkus (puuvilja-suhkur), mida võivad kasutada ka suhkruhaiged. Eriti kasulik sportlastele.

Soome metsatööstus SAIMA kaseparkett — esimest korda müügil Kanadas.

Müügil Rooneeme ja Parkway Bakery pagaritooted, Vienna Meats lihasaadused: blackforest sink, viinerid, kraakovi vorst, mitmesuguseid delikatesse.

TERE TULEMAST TUTVUMA!

836 Eglinton Ave. E. (Uue „Suomi-Koti" vastas)
Telefon 425-0856

Avatud esmasp., teisip., kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9—5.

NORDIC DISTRIBUTING Co. Ltd.

POLIITILISI NALJU

Gorbatshov tutvustab Helmut Schmidtile oma lähemaid nõuandjaid:

„See siin on intelligent Romanov, ja see siin spetsialist Antonov.

„Mis vahe on intelligendi ja spetsialisti vahel?" küsib Schmidt.

„Kes meil lugeda, kirjutada ja rehkendada oskab, on intelligent. Kes aga ainult üht neist kolmest oskab, on spetsialist."

EUROOPALIKULT ELEGANTNE MÖÖBLIÄRI

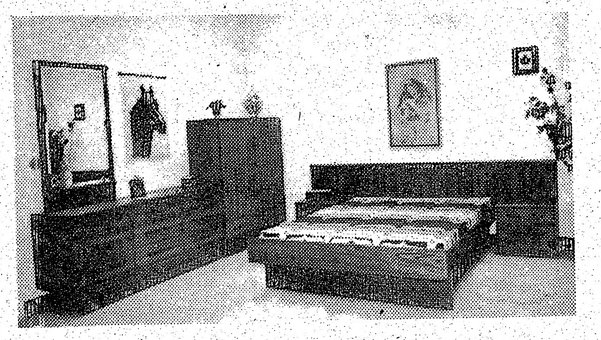

TULGE JA KÜLASTAGE MEID
SÄÄSTKE RAHA

SUUR VALIK elutoa-, magamistoa-, söögitoa-, lastetoamööbleid
Palju muud kodu kaunistamiseks: lambid, laelambid, stereo, video kabinetid, riiulid jm. Kõik kõrgekvaliteedilisest tiikpuust, palisandripuust (rosewood) või tammepuust. Esmaklassiline teenimine ja kvaliteet. SOODSAD HINNAD

Modern Trend Interiors

7310 WOODBINE AVE. — MARKHAM — PÕHJA POOL STEELES AVE. . — Tel. 475-6337, 491-0178
Avatud: esmasp., teisip. ja reedel 10—9, teisip., kolmap., neljap., 10—6, laup. 10—5.